

§ 12 GODKENDELSE af husdyrbruget

Nørrevej 15, Abild
6270 Tønder

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	VIGTIGE ADRESSER OG DATOER	4
2	INDLEDNING	5
3	AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE.....	6
	3.1. Samlet vurdering	6
4	VILKÅRSDEL	8
	4.1. GRUNDFORHOLD	8
	4.1.1. Generelle forhold	8
	4.2. HUSDYRBRUGETS ANLÆG	9
	4.2.1. Stalde	9
	4.2.2. Ventilation	9
	4.2.3. Rengøring	10
	4.2.4. Foder	10
	4.2.5. Ressourceforbrug	10
	4.2.6. Spildevand	10
	4.2.7. Driftsforstyrrelser og uheld	11
	4.2.8. Gødningsproduktion og -håndtering	12
	4.3. FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG	13
	4.3.1. Ammoniak	13
	4.3.2. Lys	14
	4.3.3. Lugt	14
	4.3.4. Transport	14
	4.3.5. Støj	14
	4.3.6. Støv	16
	4.3.7. Skadedyr	16
	4.4. HUSDYRBRUGETS AREALER.....	16
	4.4.1. Husdyrbrugets udbringningsarealer	16
	4.4.2. Aftalearealer	16
	4.4.3. Natur	17
	4.5. BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK	17
	4.5.1. Anvendelse af BAT	17
	4.6. AFFALD OG KEMIKALIER	18
	4.6.1. Olie	18
	4.6.2. Affald	18
	4.6.3. Pesticider	19
	4.7. LANDSKABELIGE HENSYN	19
	4.7.1. Beplantning	19
	4.7.2. Bygninger	19
	4.8. HUSDYRBRUGETS OPHØR.....	19
	4.8.1. Anlæg	19
	4.8.2. Drift	19
	4.9. EGENKONTROL	20
	4.9.1. Egenkontrol - generelt	20
	4.9.2. Egenkontrol - miljøteknologier	20
	4.9.3. Egenkontrol - dyrehold	20
	4.9.4. Egenkontrol - ressourceforbrug	21
	4.9.5. Egenkontrol - affald	21

4.9.6.	Egenkontrol – gødning	21
5	SUPPLERENDE MILJØTEKNISK BESKRIVELSE	22
5.1.1.	Ansøgningsmateriale	22
5.1.2.	Planforhold	23
5.1.3.	Harmoni- og ejerkrav.....	25
6	MILJØTEKNISK VURDERING	26
6.1.	ANVENDELSE AF BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK.....	26
6.1.1.	Ressourceforbrug	26
6.1.2.	Substitution	27
6.1.3.	Fodring	27
6.1.4.	Opbevaring og udbringning af husdyrgødning	27
6.1.5.	Teknologi	28
6.2.	BESKYTTELSE AF OMGIVELSERNE	28
6.2.1.	Arealer.....	28
6.2.2.	Ammoniak.....	29
6.2.3.	Nitrat til overfladevand - vandløb, søer og kystvande.....	32
6.2.4.	Nitrat til grundvand - nitratfølsomme indvindingsområder	35
6.2.5.	Fosforoverskud og overfladeafstrømning af fosfor.....	35
6.2.6.	Bilag IV-arter.....	37
6.2.7.	Bygninger	39
6.2.8.	Gødningsopbevaring og – håndtering.....	40
6.2.9.	Spildevand	40
6.2.10.	Driftsforstyrrelser og uheld.....	41
6.2.11.	Egenkontrol.....	42
6.2.12.	Hensynet til de landskabelige interesser.....	42
6.2.13.	Ophør	42
6.2.14.	Alternative muligheder.....	43
6.3.	BEGRÆNSNING AF GENER	43
6.3.1.	Lugt	43
6.3.2.	Støv	44
6.3.3.	Skadedyr	44
6.3.4.	Affald.....	45
6.3.5.	Støj og Transporter	46
6.3.6.	Lys.....	47
7	HØRINGER.....	48
8	KLAGE	49
9	RELEVANTE REGLER OG LOVE.....	51
10	HUSK I ØVRIGT.....	52
11	BILAG	53

1 VIGTIGE ADRESSER OG DATOER

Ansøger

Navn: Claus Jørgen Christiansen
Adresse: Nørrevej 15, Nørre Abild, 6270 Tønder
Telefon: 74722125
Mobil: 20275147

Konsulent

Navn: Sønderjysk Landboforening, Janni Nyvang Nielsen
Adresse: Billundvej 3, 6500 Vojens
Telefon: 73202600
Mobil: 51269063
E-mail: jnn@slf.dk

Kontaktperson på bedriften

Navn: Claus Jørgen Christiansen
Adresse: Nørrevej 15, Nørre Abild, 6270 Tønder
Telefon: 74722125
Mobil: 20275147

Bedriftsoplysninger

Navn: Humlehave
Adresse: Nørrevej 15, Nørre Abild, 6270 Tønder
CVR-nr.: 2299102
P.nr.: 1001587309
Matrikel nummer: 3,83,517,801
Ejendoms nummer: 5500014368

Ejer husdyrbrug

Navn: Claus Jørgen Christiansen
Adresse: Nørrevej 15, Nørre Abild, 6270 Tønder
CVR-nr.: 29299102
P.nr.: 1001587309
Telefon: 74722125
Mobil: 20275147

Ejer ejendom

Navn: Claus Jørgen Christiansen
Adresse: Nørrevej 15, Nørre Abild, 6270 Tønder
Telefon: 74722125
Mobil: 20275147

Vigtige datoer:

Skema nr. 2121 version 7.
Ansøgningen modtaget den: 25-3-2008
Ansøgningen annonceret den: April 2008
Nabo/partshøring i perioden: 4-6-2009 – 16-7-2009
Afgørelse om godkendelse er annonceret den: 27-10-2009
Klagefristen udløber den: 25-11-2009
Næste regelmæssige revurdering: 27-10-2017

2 INDLEDNING

Tønder Kommune har den 27.10.2009 meddelt miljøgodkendelse til udvidelse af dyreholdet på anlægget Nørrevej 15, Nørre Abild, 6270 Tønder.

Dyretype	Nudrift	Ansøgt drift
Smågrise (7,2-30 kg)	7.600 stk.	14.500 stk.
Slagtesvin (30-102 kg)	5.375 stk.	14.500 stk.

Svarende til en udvidelse fra 197,0 DE til 497,14 DE.

Udvidelsen omfatter endvidere:

- Ny slagtesvinestald.
- Opførelse af overdækket gyllebeholder.

Begrundelsen for udvidelsen/ændringen af bedriften skal findes i, at der er ønske om, at effektivisere og modernisere produktionen sådan, at denne lever op til konkurrencedygtige standarder, hvilket samtidig vil betyde forbedrede forhold for miljø og dyrevelfærd.

Godkendelsen meddeles på de vilkår, der fremgår af vilkårsdelen. Vilkårene skal overholdes og er en forudsætning for godkendelsen. Vilkårene går videre end lovgivningen. Vilkårene er fastsat på baggrund af oplysningerne i ansøgningsmaterialet, naturforhold og den miljøtekniske beskrivelse.

Miljøgodkendelsen består af følgende kapitler:

- Vigtige adresser og dato
- Indledning
- Afgørelse om miljøgodkendelse/Samlet vurdering
- Vilårsdel
- Supplerende miljøteknisk beskrivelse
- Miljøteknisk vurdering
- Høringer
- Klagevejledning
- Regelgrundlag
- Liste over sagens akter
- Bilag

Der er ikke tidligere meddelt miljøgodkendelse af landbruget.

Udvidelsen kræver en miljøgodkendelse i henhold til § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, der vedrører etablering, ændring eller udvidelse af husdyrbrug for mere end 75 DE.

Godkendelsen er udarbejdet af Tønder Kommune, Miljø og Natur, Rådhusstræde 2, 6240 Løgumkloster med bistand fra Orbicon. Tønder Kommune er også tilsynsmyndighed.

Miljøgodkendelsen omfatter alene forholdet til Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Øvrige relevante godkendelser/tilladelser i forhold til anden lovgivning (f.eks. spildevandsbekendtgørelsen) skal søges separat.

Byggemyndighedens accept af staldbyggeri/-ændringer skal foreligge inden godkendelsen må udnyttes.

3 AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE

3.1. Samlet vurdering

Tønder Kommune har den 27.10.2009 meddelt miljøgodkendelse til udvidelse af dyreholdet på anlægget Nørrevej 15, Nørre Abild, 6270 Tønder. Udvidelsen omfatter udvidelse af dyreholdet fra de nuværende fra 197,0 DE til 497,14 DE, fordelt som følgende:

	Nudrift	Ansøgt drift
Smågrise (7,2-30 kg)	7.600	14.500
Slagtesvin (30-102 kg)	5.375	14.500

Udvidelsen omfatter endvidere:

- Ny slagtesvinestald 22x100 m svarende til 2200m².
- Opførelse af overdækket gyllebeholder med en kapacitet på 6000m³.

Efter udvidelsen tages den gamle aflastningsstald ud af drift mens den Gl. slagtesvinestald vil blive anvendt som aflastningsstald til syge dyr, se bygningsoversigt bilag 1.

Godkendelsen er meddelt efter en miljøteknisk vurdering af husdyrbruget og i henhold til Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug nr. 1572 af 20. december 2006 § 12 og § 22.

På baggrund af den miljøtekniske vurdering i kapitel 6 vurderes det sammenfattende, at virksomheden, ud fra proportionalitetsprincippet, har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra virksomheden ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik når virksomheden indrettes og drives som beskrevet i ansøgning om godkendelse med tilhørende miljøreddegørelse og efterlever vilkårene i denne godkendelse. Samtidigt vurderes det, at virksomheden kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelige med hensynet til omgivelserne.

Miljøgodkendelsen træder i kraft den 27.10.2009.

Hvor intet andet er nævnt, skal vilkårene være opfyldt ved godkendelsens ibrugtagning.

Godkendelsen skal være udnyttet inden 5 år, med "udnyttet" menes, at det ansøgte byggeri er taget i brug og der er indsat et dyrehold svarende til den ansøgte produktion. Dermed er bestemmelsen for, at en miljøgodkendelse bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år efter at godkendelsen er givet, ikke gældende. Begrundelsen herfor skal findes i at der er megen forvirring og usikkerhed indenfor svineproduktion i dag hvilket bundes i at antallet af sobesætninger i dag er faldende og eksporten af smågrise er voldsomt stigende, det kan derfor være meget svært at få en blivende kontrakt på køb af smågrise.

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Retsbeskyttelsen udløber den 27.10.2017 - med mindre godkendelsen påklages – se kapitel 8.

Vilkårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 40, stk. 2.

Virksomhedens miljøgodkendelse skal, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt, at foretage den første revurdering i **2017**.

Dorte Fabrin
Miljømedarbejder

4 VILKÅRSDEL

Miljøgodkendelsen meddeles på følgende vilkår.

4.1. GRUNDFORHOLD

4.1.1. Generelle forhold

Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på husdyrbruget Nørrevej 15, Nørre Abild, 6270 Tønder. Til husdyrbruget er tilknyttet husdyrproduktionen vedrørende CHR nr. 20852, og ejendommen er tilknyttet CVR nr. 29299102 og P.nr.: 1001587309.

4.1.1.1. Husdyrbruget har tilladelse til et dyrehold på maksimalt 497,14 DE bestående af 14.500 smågrise (7,2-30 kg) og 14.500 slagtesvin (30- 102 kg).

Dyrene vil være fordelt som følgende på staldene:

Staldafsnit	Dyrehold og staldtype	Nudrift	Ansøgt drift
1.1.1.1. Gl. Slagtesvinestald	Slagtesvin (30-102 kg), delvis spaltegulv, 50-75 % fastgulv.	575 stk. fordelt på 300 stipladser	Aflastningsstald
1.1.2. Smågrise- og slagtesvinestald	Smågrise (7,2-30 kg), toklimastald, delvis spaltegulv	7.600 stk. fordelt på 1200 stipladser.	14.500 stk. fordelt på 2000 stipladser.
	Slagtesvin (30-102), delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv.	4.800 stk. fordelt på 1300 stipladser.	2.400 stk. fordelt på 600 stipladser.
1.1.3. Ny slagtesvinestald	Slagtesvin (30-102), delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv.	0	12.100 stk. fordelt på 3025 stipladser.

4.1.1.2. Indenfor dette produktionsniveau accepteres almindelige sæsonudsving samt tilpasninger pga. sanering og lignende, det samme gør dyreholdets størrelse som følge af tilpasninger pga. ændrede vægtintervaller så længe både det maksimale antal dyreenheder pr. staldafsnit og genekriteriet for lugt ikke overskrides.

4.1.1.3. Vilkårene i denne godkendelse skal, hvis andet ikke er anført, være opfyldt fra den dato, hvor godkendelsen træder i kraft. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år efter godkendelsens meddelelse. Med "udnyttet" menes, at det ansøgte byggeri er taget i brug og der er indsat et dyrehold svarende til det ansøgte.

4.1.1.4. Bygning 1.1.1. skal tages ud af drift når det ansøgte byggeri tages i brug. Stalden kan fremover benyttes som aflastningsstald til syge svin.

4.1.1.5. Ejer skal underrette Tønder Kommune om besætningens/produktionens størrelse

- hvert år, indtil de 5 år for udnyttelsen af godkendelsen er gået
- og når besætningen er nået op på 497,14 DE.

4.1.1.6. Husdyrbruget Nørrevej 15, Nørre Abild, 6270 Tønder skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den vedlagte ansøgning af den 25/03-2008, version 7, udtrukket og genberegnet af ansøgningssystemet, husdyrgodkendelse.dk, den 01/12

2008 samt de indsendte supplerende oplysninger med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår.

- 4.1.1.7. Et eksemplar af godkendelsen skal til enhver tid være tilgængeligt for de personer, der har ansvaret for virksomhedens daglige drift. Herudover skal driftspersonalet til enhver tid være bekendt med miljøgodkendelsens indhold og betingelser. Personalet skal specielt gøres opmærksom på de hensyn, der skal tages til nærliggende naboer samt instrueres i, hvornår og hvordan beredskabet og miljømyndigheden skal tilkaldes/orienteres.
- 4.1.1.8. Ændringer i ejerforhold og/eller hvem der har ansvar for driften, indstilling af driften for en længere periode (dog mindre end 3 år) eller ophør af drift, skal meddeles til kommunen senest en måned efter ændringen.

4.2. HUSDYRBRUGETS ANLÆG

4.2.1. Stalde

- 4.2.1.1. Der skal være overbrusningsanlæg i bygning 1.1.2. ved slagtesvin i vægt intervallet 20-102 samt i bygning 1.1.3., overbrusningsanlægget skal styres vha. tidsindstilling.
- 4.2.1.2. I bygning 1.1.3., skal der etableres gyllekøling for at opnå 20 % reduktion i ammoniakudledningen.
- 4.2.1.3. Det skal til en hver tid kunne dokumenteres at anlægget har en effekt (Watt) og driftstid, der kan give den krævede temperatursænkning ift. den angivne ammoniakreduktions-effekt i %.

4.2.2. Ventilation

- 4.2.2.1. I bygning 1.1.1. skal der være installeret undertryksventilation, som er frekvensstyret efter temperatur. Eller tilsvarende eller bedre ventilationssystem.
- 4.2.2.2. I bygning 1.1.2. skal der være gulvudsugning samt normal afkast (7 meter). Gulvudsugningen skal starte først og skal tage 40 %. Når kapaciteten for gulvudsugningen er nået, skal afkastene i loftet gå i gang. Der er tale om kombidiffus undertryk.
- 4.2.2.3. I bygning 1.1.3. skal der være gulvudsugning samt normal afkast (7 meter). Gulvudsugningen skal starte først og skal tage 40 %. Når kapaciteten for gulvudsugningen er nået, skal afkastene i loftet gå i gang.
- 4.2.2.4. Ventilationsanlæg skal udføres således, at der ikke opstår væsentlige lugt- eller støjgener. Staldventilatorer skal renholdes og justeres efter behov dog mindst én gang om året. Nævnte skal fremgå af egenkontrol-journalen.
- 4.2.2.5. Al ventilation skal være styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt i forhold til temperatur i staldene og el-forbruget.

- 4.2.2.6. Ventilationen skal køre 8759 timer pr. år, eventuelle strømsvigt eller anden svigt i driften, skal noteres i driftsjournalen. Ved strømsvigt med varighed over 2 timer, skal der tages kontakt til Syd Energi.

4.2.3. Rengøring

- 4.2.3.1. Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes således, at lugtgener begrænses mest muligt.
- 4.2.3.2. Stalde incl. ventilatorer skal vaskes efter hvert hold smågrise og slagtesvin.
- 4.2.3.3. Staldene skal iblødsættes minimum et døgn før de vaskes. Efter iblødsætning vaskes der med vandbesparende højtryksrensere med koldt vand, og derefter desinficeres staldene.

4.2.4. Foder

- 4.2.4.1. Der skal korrigeres i råprotein i foderet til slagtesvin (30-102 kg) fra normen 157,6 g råprotein/FE til 156,3 g råprotein, se også punkt 4.5.1.9.

4.2.5. Ressourceforbrug

- 4.2.5.1. Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes således vandforbruget og vandspild minimeres. Herunder skal der installeres vandure på vandforsyningen og det årlige forbrug skal indføres i egenkontroljournalen.
- 4.2.5.2. Der skal anvendes drikkepipler i drikkekopper og drikkekar.
- 4.2.5.3. I forbindelse med løbende udskiftning af lysstofrør i stalde, skal der opsættes lavenergi lysstofrør.
- 4.2.5.4. Al ventilation skal være styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, med hensyn til temperatur i staldene og el-forbruget.
- 4.2.5.5. I bygning 1.1.3. skal der etableres undertryksventilation, som er det mest strømbesparende.
- 4.2.5.6. Anlæg der er særligt energiforbrugende, f.eks. gyllekølingsanlæg, skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt.
- 4.2.5.7. Bedriften skal tilknyttes Energistyring "Erhverv" med automatisk fjernaflæsning af el.
- 4.2.5.8. Den producerede varme fra gyllekølingsanlægget skal anvendes til opvarmning af bygning 1.1.2..

4.2.6. Spildevand

- 4.2.6.1. Spildevand fra rengøring af stalde og lignende skal ledes til gyllesystem og anvendes i henhold til gældende regler.

- 4.2.6.2. Al vask af maskiner, redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester samt transportvogne og marksprøjter skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevandet til gyllesystemet
- 4.2.6.3. Indvendig skylning af marksprøjten kan dog foregå ved at skyllevandet spredes på den mark, der lige er sprøjtet. Spildevandet skal anvendes i henhold til gældende regler.
- 4.2.6.4. Der må ikke foretages affedtning af olierede maskindele på ejendommen.
- 4.2.6.5. I tilfælde hvor der i forbindelse med nybyggeri, skal afledes tagvand til dræn, skal der søges om udledningstilladelse til alle tagarealer.
- 4.2.6.6. Ved indretning af bad og wc i driftsbygningerne på ejendommen skal der søges om særskilt godkendelse hos Tønder Kommune
- 4.2.6.7. Afløbsbrønde, tagnedløb og lignende, skal sikres, så der ved uheld ved ikke kan afledes gylle til overfladevand ellerdrænsystemet.

4.2.7. Driftsforstyrrelser og uheld

- 4.2.7.1. Der skal til hver en tid være en beredskabsplan for ejendommen, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.
- 4.2.7.2. Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:
- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe ulykken/uheldet og begrænse udbredelsen.
 - Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
 - Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
 - En opgørelse over materiel, der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.
- 4.2.7.3. Såfremt driftsforstyrrelser eller uheld medfører væsentlig forurening eller indebærer fare herfor, skal der straks ske alarmering til alarmcentralen på telefon 112, og igangsættes afværgeforanstaltninger, der kan begrænse forureningen af omgivelserne mest muligt. Straks efter alarmering skal tilsynsmyndigheden pt. Miljø og Natur, Tønder Kommune, underrettes iht. beredskabsplanen. Ved mindre uheld skal tilsynsmyndigheden underrettes.
- 4.2.7.4. Beredskabsplanen skal senest ved ibrugtagning af godkendelsen være indsendt og godkendt af miljømyndigheden.
- 4.2.7.5. Ved håndtering af brændstof, smøremidler og kemikalier må der ikke ske spild, med deraf følgende risiko for forurening af jord og grundvand. Mindre spild opsamles straks, eller følges vilkår 4.2.7.3.

4.2.8. Gødningsproduktion og –håndtering

- 4.2.8.1. De 497,14 DE svinegylle, der produceres på ejendommen skal forarbejdes ved separation i eget separationsanlæg. Anlægget skal minimum fjerne 16.216,09 kgN og 4.827,26 kgP som fiberfraktion, hvilket svare til 228,68 DE.
- 4.2.8.2. Der skal foreligge dokumentation, i form af repræsentative prøver taget minimum hvert halve år af at separationsanlægget, der viser at anlægget som minimum kan fjerne den ønskede mængde N og P fra husdyrgødningen over i fiberfraktionen.
- 4.2.8.3. Der skal forlægge dokumentation for mængden af produceret svinegylle der separeres.
- 4.2.8.4. Dokumentation i form af kvitteringer, sædskifte- og gødningsplaner, forpagtnings- og overførelsesaftaler (af mindst 1 års varighed) m.v. opbevares i mindst 5 år og forevises på forlangende.
- 4.2.8.5. Fiberfraktionen skal opbevares i lukket container og bortskaffes til godkendt modtager.
- 4.2.8.6. Separationsanlæg skal placeres således at evt. spild ledes til gyllebeholder eller anden opsamlingsbeholder med mindst 9 mdr. opbevaringskapacitet.
- 4.2.8.7. Af det separerede gylle må der maksimalt tilbageføres 268,46 DE i form af den flydende gylle, hvilket svare til 32.215,20 kgN/år og 4.726,73 kgP/år.
- 4.2.8.8. Af det separerede gylle afsættes der følgende mængde forarbejdet husdyrgødning:

Bedrift	Antal ha	Mængde husdyrgødning i DE
Preben Hansen Nørrevej 48, Nr. Abild 6270 Tønder	0,39 ha + 8,41 ha	12,3 DE Forarbejdet husdyrgødning
Peter B. Andersen Koldingvej 2, Abild 6270 Tønder	18,85 ha	25,2 DE Forarbejdet husdyrgødning
Holger Johan Petersen Nørregårdsvej 8 6270 Tønder	8,01 ha + 12,14 ha	17,5 DE Forarbejdet husdyrgødning

Der skal minimum afsættes 6.600 kgN/år og 968,37 kgP/år til gyllemodtager.

- 4.2.8.9. Såfremt separationsanlægget ikke fungerer skal kommunen informeres herom. Kommunen kan ved længerevarende eller gentagne problemer kræve, at der udarbejdes en handlingsplan til afhjælpning af problemerne. Kan problemerne ikke afhjælpes kan kommunen kræve, at miljøgodkendelsen tages op til revurdering.
- 4.2.8.10. Opbevaringskapaciteten på ejendomsniveau skal være minimum 9 måneder, sådan at der til enhver tid er kapacitet til opbevaring af gylle, vaskevand m.v. indtil udbringning kan ske.
- 4.2.8.11. Beholdere til husdyrgødning må ikke være udstyret med spjæld eller lignende forbindelse til fortank.

- 4.2.8.12. Pumperør monteret på **lukkede** gyllebeholdere, skal være forsynet med en afspærringsventil til pumperøret eller lignende foranstaltning, når pumpen ikke anvendes.
- 4.2.8.13. Pumperør monteret på **åbne** gyllebeholdere, skal enten svinges ind over beholderen og fastlåses i denne position, eller være forsynet med en afspærringsventil til pumperøret eller lignende foranstaltning, når pumpen ikke anvendes.
- 4.2.8.14. Pumpe monteret på gyllebeholdere og traktorpumper skal være forsynet med en afbryder og en timer. Timeren skal sikre, at der ikke kan pumpes mere gylle fra beholderen, end hvad der svarer til indholdet i en gyllevogn.
- 4.2.8.15. Når en pumpe ikke anvendes, skal denne sikres mod utilsigtet start.
- 4.2.8.16. Gyllebeholdere må ikke omrøres eller pumpes på lør-, søn- og helligdage.
- 4.2.8.17. Påfyldning af gyllevogne o.l. skal foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning, eller med gyllevogne som har påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås.
- 4.2.8.18. Påfyldning af gyllevogne og evt. tømning af gylle i anden beholder, skal foregå under opsyn, og der må ikke ske spild.
- 4.2.8.19. Transport og udbringning af husdyrgødning, skal ske på en sådan måde, at så få beboelser som muligt påføres gener.
- 4.2.8.20. Særligt udsatte ejendomme underrettes forud for gyllekørslen.
- 4.2.8.21. Efter udbringning af gylle på mark og fyldning af gyllevogne skal det sikres, at diverse rør og slanger m.v. er tørt, så der ikke spildes gylle på veje.

4.3. FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

4.3.1. Ammoniak

- 4.3.1.1. Det nye staldanlæg skal etableres med delvis spaltegulv, som jf. byggebladet er med til at reducere ammoniakfordampningen med 15 %, som også, jf. BREF notatet er udpeget som BAT.
- 4.3.1.2. Der skal etableres gyllekølingsanlæg uden skrab i 1.1.3. Ny slagtesvinestald.
- 4.3.1.3. Gyllekølingsanlægget skal have en pumpe med en køleeffekt på mindst 36 W/m² gyllekanal.
- 4.3.1.4. Gyllekølingsanlægget skal være i drift minimum 1008 timer om året.
- 4.3.1.5. Den udvundne varme skal benyttes til opvarmning af smågrisestald.

4.3.1.6. Der skal være tæller til registrering af timeforbrug og kW forbrug på varmepumpen til dokumentation af driftstiden.

4.3.1.7. Der skal korrigeres i råprotein i foderet til hele bedriftens slagtesvin (30-102 kg) fra normen 157,6 g råprotein/FE til 156,30 g råprotein/FE.

4.3.2. Lys

4.3.2.1. Mellem solnedgang og solopgang skal porte holdes lukkede for at reducere lysgenerne for omboende. Portene kan dog åbnes kortvarigt ved ind- og udkørsel.

4.3.2.2. Der må kun tændes udendørs lys efter behov.

4.3.2.3. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til lysgener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.

4.3.3. Lugt

4.3.3.1. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at staldene og fordringsanlæg holdes rene, sådan lugtgener begrænses mest muligt.

4.3.3.2. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at driften giver anledning til flere lugtgener for omboende end forventet, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan for nedbringelse af generne, som godkendes af kommunen, og derefter gennemføre denne. Samtlige udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af husdyrbruget.

4.3.4. Transport

4.3.4.1. Ved transport af husdyrgødning på offentlig veje skal transportvognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke finder sted.

4.3.4.2. Senest 2 timer efter transport på offentlig vej, skal vejene være rengjort for jord m.m.

4.3.4.3. I forhold til BAT skal alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

4.3.4.4. For at mindske gener fra transport henstilles det, at transport skal foregå indenfor normal arbejdstid (kl. 07.00 – 18.00), dog skal transporter i myldretiden begrænses til et minimum. Sæsonbetonet arbejde kan dog forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal søges begrænset.

4.3.5. Støj

4.3.5.1. Pumpning af gylle fra stalde til gyllebeholder skal ske indenfor tidsrummet kl. 07.00 – kl. 18.00, og må ikke foregå på lør-, søn- og helligdage.

4.3.5.2. Male/blandemaskine må max køre 10 timer i døgnet.

- 4.3.5.3. Korntørringsanlæg må max. køre 3 uger i træk. I forbindelse med høst og korntørring kan grænseværdien om aftenen og om natten forhøjes med 5 dB(S) i høstperioden, dog i højst 6 uger.
- 4.3.5.4. For at minimere støj fra div. transport, skal transporter i forbindelse med driften i videst muligt omfang søges planlagt således de foregår indenfor normal arbejdstid 07.00 – 18.00. Udløring af dyr til slagtning og sæsonbetonet arbejde kan dog forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal søges begrænset.
- 4.3.5.5. Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nærmeste nabobeboelse eller deres opholdarealer.

	Kl.	Midlingstiden	dB(A)
Mandag-fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	7 timer	55
Lørdag	14-22	4 timer	45
Søn- og helligdage	07-22	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 timer	45
Alle dage	22-07	0,5 timer	40
Spidsværdi	22-07	-	55

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd niveauer i dB(A).

Ved ekstern støjbelastning menes støj hidrørende fra husdyrbruget staldventilation, vakuumpumpe og andre faste installationer, gyllepumper/omrørere, foderblanding, fejmaskine o.lign. samt foder og dyretransporter. Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser.

Miljømyndigheden/Tønder Kommune kan forlange, at husdyrbruget dokumenterer, at støjgrænserne er overholdt. Dokumentationen skal sendes til miljømyndigheden sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen/beregningen. Tidsfristen herfor aftales med miljømyndigheden. Målingerne og dokumentationen skal udføres efter Miljøstyrelsens til enhver tid gældende vejledninger og af et firma, som er godkendt af Miljøstyrelsen.

- 4.3.5.6. Støjmålingerne / -beregningerne skal foretages i punkter som forinden aftales med tilsynsmyndigheden og under de mest støjbelastede driftsforhold – eller som kildestyrkemålinger ved de enkelte støjklender kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.
- 4.3.5.7. Hvis støjgrænserne er overholdt, kan der kun kræves en årlig støjmåling. Udgifterne til dokumentationen betales af virksomheden.
- 4.3.5.8. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til flere støjgener for omboende end forventet, skal virksomheden lade udarbejde en handlingsplan, som godkendes af kommunen, og derefter gennemføre denne.

4.3.6. Støv

- 4.3.6.1. Driften ikke må medføre væsentlige støvgener udenfor ejendommens eget areal.
- 4.3.6.2. Ved vedvarende støvgener, skal der opsættes sprinkler.
- 4.3.6.3. Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med cykloner eller anden støvbegrænsende foranstaltning.

4.3.7. Skadedyr

- 4.3.7.1. Der skal foretages effektiv skadedyrsbekæmpelse på ejendommen i overensstemmelse med Skadedyrlaboratoriets retningslinjer for fluebekæmpelse på gårde og Skadedyrlaboratoriets retningslinjer for rottebekæmpelse på gårde.
- 4.3.7.2. Opbevaring af foder skal ske på en måde, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.m.).
- 4.3.7.3. Stalde, lagre og andre anlæg holdes i forsvarlig rottesikret stand, m.v. med henblik på at forhindre gode levemuligheder for rotter.

4.4. HUSDYRBRUGETS AREALER

4.4.1. Husdyrbrugets udbringningsarealer

- 4.4.1.1. Der må kun udbringes husdyrgødning på de ejede og forpagtede arealer, der er vist som "bedriftens arealer" på kortbilag 3.
- 4.4.1.2. Der skal foreligge skriftlige forpagtningsaftaler for udbringningsarealer.
- 4.4.1.3. Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener begrænses. Såfremt god landmandspraksis ikke efterleves, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud med henblik på at sikre, at god landmandspraksis overholdes.
- 4.4.1.4. Planteavlskonsulenten har oplyst at mark 29-0 er JB-nr. 11 (humus). På marken skal der anvendes et S2 sædskifte eller et sædskifte med bedre udvaskningsindeks. På alle øvrige ejede og forpagtede udspretningsarealer anvendes et sædskifte svarende til standardsædskifte S4 eller et sædskifte med bedre udvaskningsindex.
- 4.4.1.5. Udbringning af gødning mm. må ikke foretages på jord, som er vandmættet, oversvømmet, frossen eller dækket af sne.

4.4.2. Aftalearealer

- 4.4.2.1. Der må kun udbringes husdyrgødning på de arealer, for hvilke der må indgås aftale om udbringning af husdyrgødning med tredjemand, er vist som "aftalearealer" på kortbilag 3.

4.4.2.2. Aftalearealerne 46,92 ha, skal tilføres husdyrgødning fra husdyrbruget, dog maksimalt fra 55 DE pr. planperiode.

4.4.2.3. På aftalearealerne må der afsættes flg. til:

Bedrift:

Navn og adresse	CVR-nr.	DE	Svarende til
Preben Hansen Nørrevej 48, Nr. Abild 6270 Tønder	12882580	12,3	8,81 Ha
Peter B. Andersen Koldingvej 2, Abild 6270 Tønder	58648814	25,2	18,79 Ha
Holger Johan Petersen Nørregårdsvej 8 6270 Tønder	28241054	17,5	19,32 Ha
		I alt 55 DE	I alt 46,92 Ha

4.4.3. Natur

Der stilles vilkår om 2 m sprøjte- og gødningsfrie bræmmer omkring §3 vandhuller og §3 vandløb af hensyn til plante- og dyreliv.

4.5. BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK

4.5.1. Anvendelse af BAT

- 4.5.1.1. Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener begrænses. Såfremt god landmandspraksis ikke efterleves, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud med henblik på at sikre, at god landmandspraksis overholdes.
- 4.5.1.2. Beholdere til husdyrgødning skal mindst en gang om året tømmes helt, og der skal ske indvendig og udvendig inspektion (om muligt) med henblik på reparation og vedligeholdelse. Inspektionen og evt. tiltag skal noteres i log-bogen.
- 4.5.1.3. Udbringning af gødning mm. må ikke foretages på jord som er vandmættet, oversvømmet, frossen eller dækket af sne samt på stejle skrånende arealer, hvor der er risiko for afstrømning.
- 4.5.1.4. Bedriften skal, i forbindelse med de regelmæssige tilsyn, redegøre for hvad der er indført af renere teknologi siden sidst samt i hvilket omfang der er sket substitution af råvarer og hjælpestoffer til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer.
- 4.5.1.5. Der skal installeres gyllekøling i staldafsnit 1.1.3. Ny Slagtesvinestald, den udvundne varme skal anvendes i staldafsnit 1.1.2. Smågrise- og slagtesvinestald. Dette med det formål at mindske ammoniakfordampningen fra anlægget samt at mindske brændstof forbruget.
- 4.5.1.6. Der skal installeres gylleseparationsanlæg hvor der skal separeres 497,14 DE svinegylle.

- 4.5.1.7. Fiberfraktionerne fra gylleseparationen skal bortskaffes til godkendt modtager og opbevares i en lukket container placeret på plads med afløb til gyllesystemet.
- 4.5.1.8. Ny gyllebeholder skal etableres med fast overdækning for at mindske ammoniakfordampningen.
- 4.5.1.9. Der foretages korrektion i råprotein til slagtesvin fra normen på 157,6 g råprotein/FE til 156,3 g råprotein/FE, dette for at reducere næringsindholdsniveauet i husdyrgødningen. Foderkorrektionen skal gælde for samtlige slagtesvin på hele bedriften. Endvidere skal der foreligge dokumentation, der underbygger at foderkorrektionen sker i overensstemmelse med det der er angivet i ansøgningen som ligger til grunde for godkendelsen.

4.6. AFFALD OG KEMIKALIER

4.6.1. Olie

- 4.6.1.1. Olier og kemikalier skal opbevares i egnede beholdere med tætsluttende låg. Beholderne skal være beregnet til formålet og skal være tydelig mærket med angivelse af indhold. Oplag af olier og kemikalier må ikke medføre forurening eller risiko for forurening af omgivelserne, herunder af jord, vandområder, grundvand, luft eller kloak.
- 4.6.1.2. Oplagspladsen skal være afskærmet mod nedbør og indrettes eventuelt med fald, fordybning eller opkant så en mængde, mindst svarende til indholdet af den største beholder, tilbageholdes ved spild eller lækage.
- 4.6.1.3. Tankning skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund således at spild kan opsamles og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand/grundvand.
- 4.6.1.4. Dieseltank skal være forsynet med overfyldsalarm.
- 4.6.1.5. Tankpistol skal være forsynet med automatisk lukke.

4.6.2. Affald

- 4.6.2.1. Animalsk affald, herunder døde dyr, skal opbevares i lukket kasse, container (større dyr under kadaverkappe) eller lignende og placeres på et egnet sted, således at der i tidsrummet indtil afhentningen ikke opstår uhygiejniske forhold herunder adgang for omstrefjende dyr og saftnedsvivning. De døde dyr skal opbevares på samme matrikel som de dør. Kadaverkappen skal være placeret således at denne ikke er synlig for naboer eller fra offentligvej.
- 4.6.2.2. Husdyrbrugets medicinaffald, veterinært affald m.v. skal opbevares utilgængelig for uvedkommende. Endvidere skal veterinært affald bortskaffes jf. Tønder Kommunes regulativ for erhvervsaffald.
- 4.6.2.3. Bedriftens olie- og kemikalieaffald, skal til enhver tid opbevares i tæt emballage, afskærmet mod nedbør og uden mulighed for afløb til kloak, jord, overfladevand eller grundvand. Opbevaringen skal ske således, at der

er opsamlingskapacitet til en mængde, svarende til rumindholdet af den størst benyttede beholder.

- 4.6.2.4. Hvis der opbevares fast farligt affald skal det opbevares i en beholder, der er egnet til opbevaring af indholdet.

4.6.3. Pesticider

- 4.6.3.1. Ved blanding af sprøjtemidler kan vand tilføres sprøjtebeholderen direkte fra en vandforsyning (min. 5 m fra boring), via en kontraventil, hvis der benyttes en sprøjtecomputer eller et vandur, der automatisk styrer vandmængden ved fyldning af sprøjten. Påfyldning kan også ske fra en separat vandtank hvor der er mindst 20 cm luft mellem vandtilløb og overløb på beholderen.

- 4.6.3.2. Påfyldning af sprøjtemiddel til marksprøjte skal foregå på en fast plads med tæt bund og afløb til opsamlingsbeholder/gyllebeholder. Indvendig skylning af marksprøjten kan dog foregå ved at skyllevandet spredes på den mark, der lige er sprøjtet.

- 4.6.3.3. Påfyldning af sprøjte skal foregå under opsyn.

4.7. LANDSKABELIGE HENSYN

4.7.1. Beplantning

- 4.7.1.1. Den eksisterende beplantning (trerække læhegn i vestlige skel på matr. nr. 3) umiddelbart vest for ejendommen skal bibeholdes og vedligeholdes.

- 4.7.1.2. Det opgravede materiale ved udgravningen til anlæggene kan udjævnes i et maksimalt 30 cm tykt lag på den omkringliggende dyrkede landbrugsjord eller bortskaffes til godkendt modtager.

- 4.7.1.3. Der må ikke fremkomme volde eller lignende efter udjævningen.

4.7.2. Bygninger

- 4.7.2.1. Den nye bygning og gyllebeholder skal placeres som vist på bilag 1.

- 4.7.2.2. Der skal til bygningerne anvendes svensk rød granit og gråt tag.

4.8. HUSDYRBRUGETS OPHØR

4.8.1. Anlæg

Ny gyllebeholder, skal fjernes, hvis den ikke har været i brug i 3 år. Der gives et års frist for fjernelse.

4.8.2. Drift

Ved husdyrbrugets ophør, skal –

- Gyllebeholder, fortank med rørsystemer, gyllekanaler/-kummer, staldanlæg m.v. tømmes og rengøres.
- Gødningsrester og spildevand skal bortskaffes efter gældende regler.
- Alle olietanke tømmes.
- Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald og andet affald bortskaffes i henhold til det til enhver tid gældende affaldsregulativ.

4.9. EGENKONTROL

4.9.1. Egenkontrol – generelt

- 4.9.1.1. Oplysningerne fra egenkontrollen skal opbevares samlet, være opstillet overskueligt, hele tiden være opdateret og lettilgængelige for tilsynsmyndigheden og ansatte.
- 4.9.1.2. Oplysningerne skal fremvises for miljømyndigheden på forlangende og dokumentationen skal gemmes i minimum 5 år.

4.9.2. Egenkontrol – miljøteknologier

- 4.9.2.1. Der skal føres en egenkontroljournal for driften herunder virkning af gyllekølingsanlægget.
Driftsjournalen skal indeholde oplysninger om:
- Det månedlige forbrug af kWh til anlægget
 - Den årlige registrerede driftstid, jf. timetæller på anlægget
 - Hvornår gyllekølingsanlægget er justeret, efterset, repareret.
- Registreringerne skal foretages for hvert kvartal.
- 4.9.2.2. Der skal føres en driftsjournal for ventilationsanlægget:
Driftsjournalen skal indeholde oplysninger om hvornår anlægget er rengjort og vedligeholdt.
- 4.9.2.3. Der skal foreligge dokumentation for at svinegylle svarende til 497,14 DE fraførers og behandles i separationsanlæg.
- 4.9.2.4. Der skal foreligge dokumentation, i form af repræsentative prøver taget minimum hvert halve år, af at separationsanlægget som minimum kan fjerne den ønskede mængde N og P fra husdyrgødningen over i fiberfraktionen.
- 4.9.2.5. Der skal føres en driftsjournal for bekæmpelse af fluer og rotter.
Driftsjournalen skal indeholde oplysninger om, hvornår og hvordan der er foretaget bekæmpelse.

4.9.3. Egenkontrol - dyrehold

- 4.9.3.1. Der skal føres en driftsjournal over dyreholdet. Som driftsjournal accepteres, leveringsafregninger af indkøbte grise opgjort i antal og kg, slagteriafregninger og afregninger fra aflevering af døde dyr.

Driftsjournalen skal indeholde oplysninger og dokumentation for:

- Antal, vægt og alder af indsatte dyr.
- Antal dyr bortskaffet til destruktion.
- Antal, vægt og alder af dyr sendt til slagtning.
- Antal solgte levende dyr.

4.9.3.2. Der skal føres en foderjournal over tilsætning af råprotein.

4.9.4. Egenkontrol - ressourceforbrug

4.9.4.1. Der skal føres en driftsjournal over ressourceforbrug.

4.9.4.2. Der skal føres driftsjournal over tæller til registrering af timeforbrug og kW-forbrug på varmepumpen til dokumentation af den månedlige driftstid.

4.9.4.3. Driftsjournalen skal indeholde oplysninger om forbrug af olie, vand, brændstof og sprøjtemidler.

4.9.5. Egenkontrol - affald

Der skal foreligge dokumentation for korrekt affaldsbortskaffelse f.eks. i form af logbog eller kvitteringer.

4.9.6. Egenkontrol – gødning

4.9.6.1. Der skal føres et regnskab over afsat og udbragt husdyrgødning.

4.9.6.2. Der skal føres en journal, over husdyrgødningsaftaler og forpagtningsaftaler. Det skal registreres hvilke arealer, der er tale om og hvilken tidshorisont der er indgået aftaler om.

4.9.6.3. Der skal til enhver tid overfor tilsynsmyndigheden kunne fremlægges gødnings- og sædskifteplaner, samt gødningsregnskaber, som kan dokumentere, at husdyrgødningen udbringes miljømæssigt forsvarligt og at harmonikravet overholdes.

4.9.6.4. Der skal foreligge dokumentation for at al gylle fra 497,14 DE separeres i ejendommens separationsanlæg.

5 SUPPLERENDE MILJØTEKNISK BESKRIVELSE

5.1.1. Ansøgningsmateriale

Godkendelsen bygger på oplysningerne i den elektroniske ansøgning version 7 med følgende tilhørende bilag:

- Kort over gyllevej
- Kort over udsprdningsareal
- Situationsplan
- Liste over ejere af gylleaftaler og forpagtningsaftaler
- Ikke teknisk resume
- Beredskabsplan
- Bilag til beredskabsplan
- Liste over fordeling af dyr
- Beregninger på ammoniakdep
- Tilbud på gyllekølingsanlæg fra KH nordtherm a/s af 08.09.08 - dokumentation af gyllekølingsanlægget effekt.
- Kapacitets opgørelse, Planperiode 2008/2009 og 2007/2008

Den elektroniske ansøgning er senest genberegnet den 1/12 2008.

Udover bilag vedhæftet ansøgningen, er der afgivet følgende oplysninger:

- Afløbsplan
- Det er blevet oplyst at separationsanlægget er stationært

Tønder Kommune har desuden udarbejdet følgende kort:

- §3 arealer ift. anlægget
- §7 natur og Natrua 2000

Oplysninger om ejendommens indretning og drift fremgår af nedenstående før og efter skema og skema over gødningsopbevaring.

Før

Nr.	Staldafsnit	Staldsystem	Dyr	Antal	DE
1.1.1.	Gl. slagtesvinestald	Delvist spaltegulv 50-75% fast gulv.	Slagtesvin 30-102kg 300 stipladser	575	16,43
1.1.2.	Smågrise-slagtesvinestald	Toklimastald, delvist spaltegulv og delvist spaltegulv 25-49% fast gulv.	Smågrise 7,2-30 kg Stipladser: 1200 Slagtesvin 30-102kg Stipladser: 1300	7.600 4.800	43,43 137,14
Total					197,01

Efter

Nr.	Staldafsnit	Staldsystem	Dyr	Antal	DE
1.1.1.	Gl. slagtesvinestald		0	0	0
1.1.2.	Smågrise-slagtesvinestald	Toklimastald, delvist spaltegulv og delvist spaltegulv 25-49% fast gulv.	Smågrise 7,2-30 kg Stipladser: 1200 Slagtesvin 30-102kg Stipladser: 1300	14.500 2.400	82,86 68,57
1.1.3.	Ny slagtesvinestald	Delvist spaltegulv 25-49% fast gulv	Slagtesvin (30-102kg)	12.100	345,71
Total					497,14

Der produceres årligt 8845 tons gylle fra svin inkl. drikkevandsspild og vaskevand, der ledes til gyllebeholderne, 1.1.4. og 1.1.5. hvor der etableres naturligt flydelag og 1.1.6. med fast overdækning.

Gyllebeholder	Etableret	Kontrolleret	Størrelse m ³	Lagerandel %
1.1.4. Eksisterende	1988	2008	1000	12
1.1.5. Eksisterende	1994	2004	1200	15
1.1.6. Ny gyllebeholder	-	-	6000	73

Der er til ejendommen tilknyttet 153,02 ha ejede /forpagtede arealer som vurderes i denne godkendelse og omfattes af vilkårene i denne.

Der udspreddes gylle på 46,92 ha aftalearealer. Ingen af disse arealer er omfattet af N- eller P klasse. Der ingen habitatområder eller §7 natur på arealerne men en del §3 beskyttede søer. Det vurderes, at det er tilstrækkeligt, at stille vilkår om, den samlede mængde husdyrgødning til hver bedrift og hvilke arealer der er tale om samt at udspreddingen sker efter gældende regler. Arealerne fremgår af kortbilag 3.

5.1.2. Planforhold

Generelle lokaliseringskrav - Jf. lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug § 6:

Nørrevej 15, 6270 Tønder ligger ca. 1 km nordøst for byen Abild og 3,5 km fra Tønder. Begge områder har status som byzone.

Afstanden fra de eksisterende stalde på Nørrevej 15 til nærmeste nabobeboelser, det drejer sig som adresserne Nørrevej 13, 17, 19, 6270 Tønder, er ca. 250 m målt ved den korteste afstand. Nabobeboelsen er beliggende vest for staldanlæggene. Det nye staldanlæg er beliggende ca. 330 m målt på den korteste afstand til nærmeste nabo.

Den nye stald på Nørrevej 15 etableres i tæt tilknytning til de eksisterende staldbygninger, øst for de eksisterende staldanlæg. Den nye gyllebeholder etableres nord for staldafsnit 1.1.1. Gl. Slagtesvinestald. Afstanden til nærmeste nabos opholdsareal (have) fra Ny gyllebeholder er ca. 220 m.

Der er i forhold til ejendommen ikke problemer med afstandskrav i forhold til; fremtidig byzone- eller sommerhusområde, områder udlagt til bolig- eller rekreative formål.

Afstand til særlige naturområder - Jf. lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug §7:

Nørrevej 15 ligger mere end 1000 m fra arealer omfattet af §7. Der er ca. 2 km til nærmeste §7 areal som er en hede, se bilag 5.

Generelle afstandskrav - Jf. lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug § 8:

Alle afstandskrav er overholdt ved byggeriet af den nye staldbygning og gyllebeholder:

- Ikke-almene vandforsyningsanlæg >25 m
- Almene vandforsyningsanlæg > 50 m
- Vandløb (herunder dræn) og søer > 15 m
- Offentlig vej og privat fællesvej > 15 m
- Levnedsvirksomhed > 25 m

- Beboelse på samme ejendom > 15 m
- Naboskel >30 m
- Nabobeboelse > 50 m

Regionplanforhold - Landskabelige forhold

Nørrevej 15 ligger udenfor udpegede områder i forhold til landskabelige forhold. Der er ingen beskyttelses linjer i umiddelbar nærhed af hvor det nye byggeri skal opføres.

Det nye anlæg placeres øst for de øvrige staldanlæg på Nørrevej 15. Placeringen er bl.a. valgt for at tilgodese naboforhold og for at fremme ejendommens helhedsudtryk.

Regionplanforhold - Kulturhistoriske interesser

Ejendommen Nørrevej 15 ligger uden for værdifulde kulturmiljøer, bevaringsværdige landsbyer og kulturlandskaber. Der er ikke fredede fortidsminder i nærheden af ejendommen.

Nærmeste kirkebyggelinje er beliggende ved Abild ca. 1,5 km fra ejendommen.

Regionplanforhold - Rekreative interesser

Der ligger ikke nogen eksisterende eller planlagte sommerhusområder, ferie-fritidsformål eller vandreområder i oplandet Nørrevej 15. Nærmeste kirkelandskab er beliggende ca. 800 m sydvest for ejendommen.

Regionplanforhold - Naturforhold

Omkring Nørrevej 15 og i oplandet er der flere søer omfattet af naturbeskyttelseslovens §3. Nærmeste er beliggende ca. 300 m øst for staldafsnit 1.1.3. Ny Slagtesvinestald på mark 7-0.

Nærmeste terrestriske §3 type er en eng ca. 900m syd for det eksisterende staldanlæg.

Endvidere er der beliggende følgende §3 områder, i forhold til eksisterende staldanlæg:

En mose og en eng henholdsvis 1000 m og 1300 m sydvest.

En eng er beliggende 1700 m vest.

I nordvestlig retning er der beliggende en mose og en hede ca. 1900 m.

1500 m mod nordøst er der beliggende mose og en sø. §3 arealer en kan ses på bilag 6.

Nærmeste habitatområde (Kongens Mose og Draved Skov) er beliggende 2,5 km nordøst fra ejendommen. Se bilag 5.

Enkelte arealer ligger op ad vandløb/grøfter, der er dog ingen af disse vandløb der er målsatte. Nærmeste målsatte vandløb løber ca. 600 m sydvest for ejendommen, det drejer sig om vandløbet Galgestrøm som er B3 målsat, målsætningen er ikke opfyldt.

Harmoniarealet afvander endvidere til Vadehavet.

Regionplanforhold - Drikkevand

Hele bedriften, Nørrevej 15, ligger indenfor område med særlige drikkevandsinteresser og indsatsområde for grundvand. Endvidere er

bedriften beliggende i indvindingsområde for alment vandværk, nærmeste vandværk er beliggende i Abild ca. 1,7 km fra ejendommen. Nærmeste nitratfølsomme indvindingsområde er beliggende 170 m nord for mark 27-0.

Regionplanforhold – Landbrug

Ejendommen incl. udbringningsarealer ligger uden for udpegninger i forhold til regionplandata 2005.

5.1.3. Harmoni- og ejerkrav

Husdyrbrugets egne udbringningsarealer omfatter i alt 153,02 ha, hvoraf 65,5 ha er forpagtet af følgende ejendom:
Leonhard Christiansen, Kolindingvej 6, Nørre Abild, 6270 Tønder

Udbringningsarealerne fremgår af bilag 3.

Der er indgået aftale om afsætning af 55 DE husdyrgødning pr. planperiode til tredjemand;

Navn og adresse	CVR-nr.	DE	Svarende til
Preben Hansen Nørrevej 48, Nr. Abild 6270 Tønder	12882580	12,3	8,81 Ha
Peter B. Andersen Koldingvej 2, Abild 6270 Tønder	58648814	25,2	18,79 Ha
Holger Johan Petersen Nørregårdsvej 8 6270 Tønder	28241054	17,5	19,32 Ha
		I alt 55 DE	I alt 46,92 Ha

3

Ud af ovenstående tabel er det beregnet at der på aftalearealerne udbringes 1,17 DE/Ha, aftalearealernes beliggenhed er vist som "aftalearealer" og fremgår af bilag 3.

Der produceres husdyrgødning svarende til 497,14 DE. De 497,14 DE behandles i separationsanlæg, der tilbageføres 268,46 DE forarbejdet husdyrgødning. Af det forarbejdede husdyrgødning afsættes der i alt 55 DE til tredjemand. Dermed er der 213,46 DE til udbringning på egne (87,53 ha) og forpagtede arealer (65,5 ha) hvilket svare til 1,39 DE/Ha.

Behov for ejerandel ved 1,39 DE/Ha:

Interval	Antal DE	Krav til eget areal (=arealkrav)	Ejet areal	Minimum krav til egentligt eget jord (=nedsat arealkrav pga. op til 33% tinglyste aftaler)
0 - 120 DE	120,00 DE	21,58 Ha	87,53 Ha	14,46 Ha
120 - 213,46 DE	93,46 DE	20,17 Ha		13,51 Ha
SUM	213,46 DE	41,75 Ha	87,53 Ha	27,98 Ha

Ejerkravet er, jf. arealkravbekendtgørelsen, 41,75 Ha til den ansøgte produktion. I og med, at der på ejendommen er et eget areal på 87,53 er ejerkravet således opfyldt.

Det er ikke oplyst, at der er indgået MVJ-aftaler på husdyrbrugets udbringningsarealer og aftalearealer.

6 MILJØTEKNISK VURDERING

6.1. ANVENDELSE AF BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK

6.1.1. Ressourceforbrug

Energi

Der er ingen forbrug af gas i nudrift og ansøgt drift. Forbruget af dieselolie er i nudrift ca. 8.000 L, det anslås, at dette tal vil være uændret i ansøgt drift da det ikke forventes, at der med udvidelsen vil ske en forøgelse af transporten af foder og husdyrgødning til og fra ejendommen.

Der er et forbrug af elektricitet på 200.000 kWh i nudriften. Det anslås at forbruget af elektricitet vil stige til ca. 550.000 kWh, med udvidelse i dyrehold, opførelse af nyt staldanlæg herunder etablering af gyllekøling og separationsanlæg.

Energibesparende foranstaltninger:

I forbindelse med løbende udskiftning af lysstofrør i stalde, vil der blive opsat lavenergi lysstofrør. Der etableres intelligent lys som tilpasser sig dagslyset.

Al ventilation er styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og el-forbruget. Efter hvert hold slagtesvin rengøres ventilatorerne for derved, at sikre effektiv drift med mindst mulig friktion. I staldafsnit 1.1.3. Ny Slagtesvinestald installeres der undertryksventilation, som skal sikre lavere strømforbrug.

I bedriftens Årsrapport registreres forbrug af energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.

Staldene kontrolleres dagligt og der udføres små-reparationer med det samme eller tilkaldes service, hvis der er behov for det.

Vand:

Det anslås at der er et forbrug af drikkevand i nudriften på 5.000 m³. Efter udvidelsen anslås det, at der vil være et forbrug af drikkevand på 10.000 m³.

Det anslås at der er et forbrug af vaskevand til maskiner på 15 m³ i nudriften, hvilket vil være det samme efter. Forbruget af vaskevand til stalde anslås i nudrift til at være ca. 269 m³ og i ansøgt drift forventes det at stige til ca. 614 m³.

Vandbesparende foranstaltninger:

Der anvendes drikkepipler placeret i drikkekopper eller drikkekar. Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.

Staldene iblødsættes et døgn før de vaskes med højtryksrenser med koldt vand, metoden er vandbesparende.

Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

For at motivere husdyrbruget til den bedst mulige udnyttelse af ressourcerne, stilles der vilkår om driftsjournal over ressourceforbrug og gennemgang ved energikonsulent.

Det vurderes, at der på nuværende tidspunkt ikke er baggrund for, at stille yderligere vilkår om anvendelse af BAT. Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der BAT ved brug af højtryksrensere, drikkenipler over trug.

6.1.2. Substitution

For at animere husdyrbruget til at reducere bruges af miljøbelastende stoffer, stilles der vilkår om, at det inden evt. udskiftning/substitution af råvarer og hjælpestoffer skal dokumenteres, at substitutionen sker til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer

6.1.3. Fodring

For at opfylde ammoniakreduceringskravet vil der med bedriftens slagtesvin blive foretaget en foderkorrektions vha. at regulere mængden af råprotein fra normen på 157,6 g/FE til 156,30 g/FE.

Det vurderes, at der på nuværende tidspunkt ikke er baggrund for at stille yderligere vilkår om anvendelse af BAT.

6.1.4. Opbevaring og udbringning af husdyrgødning

Husdyrgødning opbevares i beholdere lavet af et materiale der gør dem stabile og modstandsdygtige overfor mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Der stilles vilkår om at beholderne ikke må være udstyret med spjæld eller lignende forbindelse til fortank. Gylletankene kontrolleres ved 10 års-beholderkontrol af autoriseret kontrollør. Eksisterende gyllebeholdere 1.1.4 og 1.1.5., er med flydelag som der føres logbog for, 1.1.6. Ny gyllebeholder vil blive etableret med fast overdækning. Lageret tømmes hvert år og beholderens bund og vægge inspiceres visuelt. Gyllen omrøres kun umiddelbart før tømning. Senest 14 dage efter omrøring og udbringning af gylle genetableres flydelag på gylletankene 1.1.4. og 1.1.5.

Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskaber på bedriften, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning kan dokumenteres. Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødernes forventede behov. I planen tages hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.

Husdyrgødningen udbringes under hensyn til de generelle regler, og foregår i videst mulige omfang efter godt landmandskab. Gyllepumpning overvåges.

Gyllen udbringes med slæbeslanger eller nedfældes, for at mindske lugtgenerne og ammoniakfordampning mest muligt.

Der er lavet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet

Det vurderes at de anvendte udbringningsteknikker og opbevaring af gylle i godkendte beholdere lever op til BAT.

6.1.5. Teknologi

Det eksisterende staldanlæg:

1.1.1. Gl. slagtesvinestald, delvis spaltegulv, 50-75% fast gulv.

1.1.2. Smågrise- og slagtesvinestald, smågrise - klimastald med delvis spaltegulv. Slagtesvinestald – delvis spaltegulv, (25-49% fast gulv).

1.1.3. Ny slagtesvinestald, etableres med delvis spaltegulv, (25-49% fast gulv), derudover etableres gyllekøling.

Den afsatte varme fra gyllekøleanlægget bruges til opvarmning af smågrisestald hvilket vurderes at være god udnyttelse af den udvundne varme og i overensstemmelse med BAT-princippet.

Forsuring er fravalgt på grund af risiko for lugtgener for nærliggende naboer/samlet bebyggelse/byzone og det vurderes at kravet om 20% ammoniakreduktion kan opfyldes på anden vis.

Det vurderes, at der på nuværende tidspunkt ikke er baggrund for at stille yderligere vilkår om anvendelse af BAT.

6.2. BESKYTTELSE AF OMGIVELSERNE

6.2.1. Arealer

I Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og i Bekendtgørelse om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, herefter omtalt som Husdyrloven, husdyrbekendtgørelsen eller blot lovgivningen, har Folketinget og Miljøministeren fastsat de beskyttelsesniveauer for lugt, nitrat, fosfor og ammoniak, der skal anvendes i kommunens vurdering af, om der er væsentlige virkninger på miljøet ved godkendelser af husdyrbrug.

Det fremgår af lovgivningen, at det i husdyrbekendtgørelsen fastsatte beskyttelsesniveau som udgangspunkt er tilstrækkeligt til at sikre overensstemmelse med habitatdirektivforpligtelserne.

Det fremgår af lovgivningen, at kommunen desuden for hver ansøgning skal foretage en konkret vurdering, samt at kommunen på den baggrund i særlige tilfælde kan stille vilkår, der rækker ud over det fastsatte beskyttelsesniveau. Det vil f.eks. være tilfældet, hvis der er naturområder, som kommunen vurderer ikke beskyttes tilstrækkeligt ved det fastlagte beskyttelsesniveau.

Ligeledes påhviler det kommunen at vurdere konkret, om en ansøgt aktivitet vil være i overensstemmelse med EU's habitatdirektivforpligtelser. Den ansøgte aktivitet må således ikke medføre negativ påvirkning af de arter og naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for et internationalt naturbeskyttelsesområde.

6.2.2. Ammoniak

På et husdyrbrug er det stalde og husdyrgødningslagre, der er hovedkilden til udslip af luftbårent kvælstof (ammoniakfordampning). Dette kvælstof kan ved nedfald (ammoniakdeposition) på kvælstoffølsomme naturområder medføre, at naturen med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder bliver negativt påvirket.

For at beskytte naturen imod negativ effekt af ammoniak fra husdyrbrug er der i lovgivningen fastsat regler om beskyttelseszoner (bufferzoner) omkring en række kvælstoffølsomme naturområder samt regler om, at ammoniakfordampningen fra stald og lager skal begrænses, når et husdyrbrug over 75 dyreenheder ønskes etableret, ændret eller udvidet:

Bufferzone I: Ammoniakfordampningen fra det samlede anlæg må ikke forøges, hvis et anlæg, der helt eller delvist ligger inden for eller mindre end 300 m fra de i lovens §7 nævnte naturområder, ønskes udvidet eller ændret.

Bufferzone II: Hvis det ansøgte husdyrbrugs anlæg ligger helt eller delvist indenfor en afstand af 300 – 1000 m fra de i lovens §7 nævnte naturområder, må merbelastningen af ammoniak i naturområdet ikke overskride en grænse på 0,3 – 0,7 kg N pr. ha pr. år, - grænsen afhænger af antallet af andre husdyrbrug med mere end 75 dyreenheder i samme bufferzone og som samtidig ligger nærmere end 1000 m fra det ansøgte husdyrbrug

De særlige naturområder, der er omfattet af lovens §7, er følgende:

- 1) Højmose.
- 2) Lobeliesø.
- 3) Hede større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder.
- 4) Overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder.
- 5) Hede, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.
- 6) Overdrev, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.
- 7) Ammoniakfølsomme søer, herunder kalkrige søer og vandhuller med kransålalger og brunvandede søer og vandhuller, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.

Generelle krav om reduktion af ammoniakfordampning: For alle ansøgninger om miljøgodkendelse modtaget i 2007 gælder, at ammoniakfordampningen fra stald og lager skal reduceres med 15%, hvor der for ansøgninger om miljøgodkendelse modtaget i 2008 gælder en ammoniakreduktion på 20%, i forhold til bedste stald- og lagersystem med udgangspunkt i normtal 2005/2006. Reduktionskravet gælder for udvidelser samt for stalde, der renoveres, men kan opfyldes ved indsatser i hidtidigt og/eller nyt anlæg. Ved bedste stald- og lagersystem forstås det tidssvarende stald- og lagersystem, som har den laveste ammoniakfordampning. Reduktionskravet gælder ikke for udegående husdyr i den periode, de er udegående. Økologisk svineproduktion er

friholdt reduktionskravet, og for kødkvæg, får og geder, som i hovedparten af tiden er udbundet, stilles der ingen reduktionskrav.

Det generelle ammoniakreduktionskrav

På nærværende ejendom udgør kilden til ammoniakfordampningen, stalde og gyllebeholdere.

Det generelle ammoniakkrav til 20% ammoniakreduktion for 2008 opfyldes ved det valgte staldsystem, gyllekøling i den nye slagtesvinestald, overdækning på 1.1.6. Ny gyllebeholder samt reduktion af råprotein i slagtesvinefoder.

Det vurderes at gyllekøleanlægget med den valgte effekt er nok til at reducere ammoniakfordampningen med 20% i den stald hvor det etableres.

Man kan jf. bilag 7 forvente en ammoniakreduktion på ca. 7% når overfladetemperaturen i gyllen sænkes en grad. Det vil sige at gylletemperaturen skal sænkes ($30\% / (7\% / ^\circ\text{C}) \approx 4,3$ °C ud fra det foreliggende tilbud. Dette svare til at der skal fjernes 4,3 kalorier for hver liter gylle.

Det samlede antal kalorier, som skal fjernes bliver, ved en produktion på 5808 t gylle, ($5.808.000 \text{ L} \cdot 4,3 \text{ cal./L} = 24.974.400 \text{ cal.}$ omregnet til kilowatt-timer ($24.974.400 \text{ cal.} / (860 \text{ cal./kWh})$) bliver det 29.040 kWh der skal fjernes fra gyllen.

Det forventes at der bruges yderligere ca. 25% energi til nedkøling af omgivelser. Dermed bliver den samlede energimængde, der skal nedkøles ($29.040 \text{ kWh} \cdot 1,25$) = 36.300 kWh.

KH nordtherm levere en varmepumpe med en køleydelse på 36 kW. For at nedkøle gyllen med 4,3 °C skal der derfor køles ($36.300 \text{ kWh} / 36 \text{ kW}$) = min 1008 timer årligt for at opnå den ønskede reduktion.

Ansøgningens beregninger viser, at udvidelsen af slagtesvineproduktionen på Nørrevej 15 overholder lovgivningens krav til begrænsning af ammoniakfordampningen (20% -reduktion) fra stald og lager, og at ammoniakfordampningen fra stald og lager stiger med ca. 3.432,91 kgN om året som følge af udvidelsen således at den samlede emission ca. bliver 6287,14 kgN/år. Der reduceres med 2 kgN/år udover det der er nødvendigt for at opfylde kravet.

Hvis der fremkommer nye oplysninger, der viser at gyllekøleanlæggets effekt er ringere end antaget, skal effekten af det etablerede anlæg øges eller der skal ansøges om at etableres andre ammoniakreducerende tiltag så der opnås en 20% ammoniakreduktion.

Ammoniakdeposition på §7 natur

Miljøstyrelsens §7 udpegninger

Det fremgår af ansøgningen, at husdyrbruget ligger længere væk end 1.000 m fra §7 beskyttede naturområde. I forhold til Miljøstyrelsens udpegninger af §7 beskyttet naturområder er det nærmeste udpegede

område beliggende 2,5 km nordøst for ejendommen, det drejer sig om Højlund Mose.

Kongens Mose og Draved Skov

Højlund Mose er beliggende i Natrua 2000 området Kongens Mose og Draved Skov (EF-Habitatområde nr. 88 og EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 61). Udpegningen dækker et område på 783 ha beliggende mellem Løgumkloster og Tønder, der er omgivet af dyrkede marker. I områdets østlige del ligger Draved Skov, centralt ligger Kongens Mose mens den nord og nordøstlige del er domineret af vedvarende græsarealer. Skoven og den nord og nordøstlige del af mosen og engene er statsejet.

Kongens Mose var, jf. Skov- og Naturstyrelsen, tidligere en del af et stort vådområde, i dag er det et af de mest kendte eksempler på en højmose i Danmark og en af de få tilbageværende vest for israndslinien. Området er stærkt præget af tidligere tiders tørvegravning, land- og skovbrug. Draved Skov er noget nær det tætteste man kommer på en oprindelig dansk urskov. Skoven indeholder en af de største urørte naturskovsbevoksninger i Danmark, dominerende er blandingskov med eg, lind og birk.

Udpegningsgrundlaget for EF-habitatområdet er, aktive højmoser, nedbrudte højmoser med mulighed for naturlig gendannelse, hængesæk og andre kærersamfund dannet flydende i vand, bøgeskove på morbund med kristtorn, egeskove og blandet skove på mere eller mindre rig jordbund, stilkegeskove og krat på mager, sur bund, og skovbevoksede tørvemoser.

For EF-fuglehabitatområdet er udpegningsgrundlaget følgende, Trane, Hedehøg, Tinksmid, Sortterne er alle arter der opført på Fuglebeskyttelsesdirektivets p.t. gældende Bilag I og yngler regelmæssigt i området i væsentligt antal, dvs. med 1% eller mere af den nationale bestand. Endvidere er Rørhøgen og Mosehornuglen arter der har en relativt lille, men dog væsentlig forekomst i området, fordi forekomsten bidrager væsentligt til den samlede opretholdelse af bestande af spredt forekommende arter som f.eks. Natrav og Rødrygget tornskade.

Sølsted Mose

Endvidere er der flere §7 udpegede områder i Habitatområdet Sølsted Mose 4,3 km nord for ejendommen. Området er udpeget for at beskytte to mosenaturtyper og arten Dyndsmerling. Sølsted Mose er en af de sidste lokaliteter i Danmark, hvor den sjældne fisk dyndsmerling yngler. Arten har været kendt siden 1970'erne og er fundet igen i 2001 og 2003 i de vandløb, som afvander mosen til den nordligt beliggende Sejersbæk. Tinksmid, Hedehøg, Rørdrum og Rødrygget Tornskade yngler i området. Tranen er tilsyneladende også under indvandring som ynglefugl i Sølsted Mose.

Trusler

For begge habitatområder gør det sig gældende at de er truet af næringsberigelse fra luften, idet den forårsager tilgroning og favoriserer mere næringskrævende arter. Tilgroningen med vedplanter, er endvidere, en omfattende og klar trussel mod de åbne mosearealer. Omfattende afvanding og dræning fremskynder tilgroningen og nedbrydningen af højmosen.

Tønder Kommunes §7 udpegninger

Udover de af Miljøstyrelsen udpegede §7 beskyttet naturområder, har Tønder Kommune udpeget §3 natur, der vurderes jf. §7 i husdyrloven. §7 natur.

I forhold til ejendommen er de to nærmest udpegninger beliggende som følgende.

1,6 km nordvest for ejendommen, i tæt tilknytning til udbringningsarealerne 27-0 og 28-0, ligger Havmose og Vesterhede. Havmose er et ca. 12 ha stort område, jf. Miljøprotalen består området hovedsageligt af mose med et mindre hedeområde i den nordvestlige ende. De nævnte udbringningsarealerne der ligger tæt ved det omtalte naturområder, men det vurderes at almindelig landbrugsdrift på arealerne ikke vil være til væsentlig skade for bevaringen af naturområderne.

Vesterhede er ca. 21 ha og er som ovennævnte også domineret af mose med et mindre hedeområde i det nordvestlige hjørne. Arealet beliggende 1,5 km nordøst for ejendommen er ca. 10 ha og domineret af mose, endvidere er der en del søer i området.

§3 moserne har en tålegrænse mht. kvælstofdeposition på 5-25 kg N/ha/år mens heder har en tålegrænse på 10 -15 kg/N/ha/år jf. ammoniakmanualen¹.

Baggrundsbelastning

Baggrundsbelastningen for området er vurderet til at ligge mellem 19,45 (Løgumkloster Kommune) og 17,20 (Bredebro Kommune) kg N/ha/år jf. ammoniakmanualen. Ved anvendelse af ansøgningssystemets ammoniakberegningssystem (kommuneregnearket version 3.1) giver meremissionen fra anlægget anledning til en merdeposition på 0,07 kgN/ha på nærmeste naturareal, mosen beliggende 1500 m nord fra ejendommen og 0,83 kgN/ha på sø beliggende 350 m nord for ejendommen. Denne sø er specielt udvalgt, da den nærmeste sø er beliggende mindre end 300 m fra ejendommen, hvilket betyder at ansøgningssystemet ikke kan beregne på dette punkt.

Tønder Kommune vurderer, at de nævnte kvælstoffølsomme naturområder, herunder de §3 moser, der er omfattet af samme beskyttelses niveau som lovens §7 og Natura 2000, ikke vil blive påvirket negativt som følge af forøget ammoniakfordampning fra anlæggene på grund af afstand til anlæggene og den beskedne merdeposition samt forventning om at det generelle ammoniakkrav i lovgivningen vil give en mindre baggrundsbelastning.

6.2.3. Nitrat til overfladevand - vandløb, søer og kystvande

Der er ingen af udbringningsarealerne der er beliggende således at de afvander direkte til særligt følsomme vandløb. Nærmeste målsatte vandløb løber ca. 600 m sydvest for ejendommen, det drejer sig om vandløbet Galgestrøm som er B3 målsat, målsætningen er ikke opfyldt.

For at begrænse afstrømning udbringes der aldrig gødning på vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer. Der er i

¹ Manual vedr. vurdering af de lokale miljøeffekter som følge af luftbærent kvælstof ved udvidelse og etablering af større husdyrbrug, opdatering af 15. december 2005

øvrigt ingen stærkt hældende arealer, erosion af udbragt husdyrgødning til vandløbene under kraftige regnskyl vurderes på den baggrund ikke at udgøre en risiko, såfremt der opretholdes en dyrkningsfribremme på 2 m i forhold til søer, vandhuller og vandløb jf. Vandløbslovens § 69.

Det er kommunes vurdering, at landbrugsdrift, herunder udspredding af gylle i sædvanligt omfang og efter gældende regler på de vandløbsnære arealer, ikke vil påvirke flora og fauna i de aktuelle vandløb. På det grundlag vurderes det, at udvidelsen ikke vil være i modstrid med vandløbsmålsætningen.

Vadehavet er udpeget til internationalt naturbeskyttelsesområde nr. 89. Heri indgår EF-habitatområde nr. 78. Vadehavet er desuden udpeget som EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 57 og Ramsarområde nr. 27. (Natrua 2000 område nr. DK00AY176).

Vadehavet rummer store naturværdier i form af en række naturtyper og arter. Blandt naturtyperne er sandbanker og vadeblader, der er af overordentlig stor betydning for store mængder rastende vandfugle, foruden en række kystnaturtyper. En række beskyttede arter, herunder arter på Habitatdirektivets Bilag IV, lever også i Vadehavet, herunder den truede snæbel, bæklampret stavsild og laks.

De væsentligste trusler mod området udgøres af menneskelig påvirkning, hvor belastning med næringssalte, især kvælstof fra land, er en af de største.

En række af de naturtyper, der udgør udpegningsgrundlaget for habitatområderne, er i større eller mindre grad følsomme over for en øget næringsstofbelastning af vandmiljøet. Det gælder sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand, flodmundinger, mudder og sandflader blottet ved ebbe, samt vegetation af kveller, eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand.

Også en række fiskearter kan blive påvirket negativt, hvis levestederne forringes på grund af øget næringsstofbelastning, f.eks. Havlampret, Stavsild og Snæbel. Desuden kan en række fuglearter, der udgør udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområderne, blive påvirket negativt. Det gælder blandt andet ynglefuglene Klyde, Splitterne, Havterne og Fjordterne, samt trækfuglene Knopsvane, Knortegås, Gravand, Pibeand, Krikand, Spidsand, Hvinand, Stor skallesluger, Edderfugl, Blishøne, Strandskade, Lille kobbersneppe, Islandsk ryle og Almindelig ryle, der alle er afhængige af fødesøgning på søterritoriet. Ramsarområder er vådområder med så mange vandfugle, at de har international betydning og skal beskyttes. Alle danske Ramsarområder indgår som dele af EF-fuglebeskyttelsesområder, således også Vadehavet.

Det fremgår af ansøgningsskemaet, at den samlede årlige mængde kvælstof i husdyrgødningen, der udbringes til alle udbringingsarealer (ejet/lejet og aftalearealer) vil stige fra ca. 19.179,21 kgN/år til ca. 32.215,20 kgN/år som følge af udvidelsen af produktionen.

Lovgivningen stiller krav om begrænsning af nitrat til overfladevand, hvis et husdyrbrug, der ønskes etableret, ændret eller udvidet, har

udbringningsarealer, der afvander til særligt sårbare vandområder i Natrua 2000 områder (internationale naturbeskyttelsesområder).

For landbrugsarealer, der afvander til sådanne overfladevandområder, stilles der krav om et lavere husdyrtryk pr. hektar, end de generelle harmoniregler giver mulighed for.

Kravene stilles kun til arealer, der ligger indenfor områder, der ifølge Skov- og Naturstyrelsens kortværk pr. december 2006, er omfattet af nitratklasse 1, 2 eller 3. Nitratklasserne er baseret på overfladevandområdernes kvælstoffølsomhed samt størrelsen af reduktionspotentialet. Reduktionspotentialet er et udtryk for forskellen mellem den mængde nitrat, der udvaskes fra rodzonen, og den mængde nitrat, der ender i overfladevandområdet.

Ingen af udbringningsarealerne eller aftalearealerne til husdyrbruget på Nørrevej 15 ligger indenfor områder, der er udpeget som nitratklasse 1, 2 eller 3. Der er således i henhold til lovgivningens beskyttelsesniveau for nitrat til overfladevand ingen krav om reduceret husdyrgødningstryk. Det fremgår af regelsættet, at som udgangspunkt er beskyttelsesniveauet, der er fastlagt i lovgivningen, tilstrækkeligt til at sikre overensstemmelse med habitatdirektivforpligtelserne. Kommunen kan i ganske særlige tilfælde skærpe kravene i forhold til lovgivningens generelle beskyttelsesniveau.

Ifølge den indsendte ansøgning viser beregning at det maksimale dyretryk, DE_{max} , er 1,4 og det reelle dyretryk, DE_{reel} for ansøgt drift, er 1,4 DE/ha.

Da DE_{reel} er lig DE_{max} er beskyttelsesniveauet vedrørende nitrat-overfladevand overholdt uanset, hvad de følgende udvaskningsberegninger viser. Udvasningsberegningen af N beregnet via Farm-N viser en udvaskning på 75,20 kgN/Ha, da ingen af udspretningsarealerne er omfattet af restriktioner og der dermed ikke er valgt nogle virkemidler betyder dette at DE_{max} og DE_{reel} er lige store.

En forøget udledning af kvælstof fra projektområdet til slutrecipienten Vadehavet som følge af den forøgede totale mængde N i husdyrgødningen fra husdyrproduktionen på Nørrevej 15 vurderes ikke at være af en størrelse der kan måles eller have en målbar effekt på plante- og dyrelivet eller områdets bevaringsstatus.

Tønder kommune vurderer på baggrund i faldet i dyreenheder, at strukturudviklingen i landbruget bevirker, at dyrene flyttes sammen på færre og større bedrifter, uden at det samlede dyretryk stiger.

Tønder kommune finder ikke, at der i den konkrete sag er sådan særlige forhold, som kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til udvaskning af kvælstof til Vadehavet.

Derfor vurderes det, at den ansøgte udvidelse af slagtesvineproduktionen ikke gennem udvaskning af nitrat til overfladevand vil få negativ indflydelse på de arter og naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for de internationale naturbeskyttelsesområder, som Vadehavet omfatter.

6.2.4. Nitrat til grundvand - nitratfølsomme indvindingsområder

Ved ansøgning om tilladelse eller godkendelse til etablering, ændring eller udvidelse af et husdyrbrug med udbringningsarealer helt eller delvist inden for nitratfølsomme indvindingsområder, er der ifølge lovgivningen et generelt krav om, at nitratudvaskningen fra rodzonen ikke må stige som følge af projektet, hvis udvaskningen overstiger 50 mg nitrat pr. liter i den ansøgte drift. Beregninger skal foretages i Farm-N, der er et modelværktøj udviklet af Danmarks Jordbrugsforskning. Værktøjet er indbygget i det digitale ansøgningssystem.

Ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer eller aftalearealer er placeret inden for nitratfølsomme indvindingsområder, der er en samlebetegnelse for de nitratfølsomme indvindingsområder og indvindingsoplande, der er udpeget, jf. regionplan 2005.

Tønder kommune vurderer på den baggrund, at de generelle regler for landbrugets anvendelse af gødning og om plantedække er tilstrækkelige til at tilgodese grundvandsinteresserne.

6.2.5. Fosforoverskud og overfladeafstrømning af fosfor

Kravet til fosforoverskuddet på udbringningsarealer, der ligger indenfor områder, der afvander til Natrua 2000 vandområder, overbelastet med fosfor, afhænger af jordtype, dræningsforhold og fosfortal. Der stilles krav til fosforoverskud på dræned lerjorder og lavbundsarealer, herunder dræned og grøftede sandjorder. Der stilles ikke krav om fosforoverskud, udover det generelle, da der ikke er arealer omfattet af de ovenfor nævnte faktorer i den ansøgte situation. Beregninger af fosforoverskud omfatter ikke tilført fosfor i handelsgødning.

Husdyrbrugets udbringningsarealer afvandes via vandløb og Rudbøl Sø til Vadehavet.

Ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer og aftalearealer er beliggende i oplande til et Natrua 2000 område (internationalt naturbeskyttelsesområde), der i henhold til Skov- og Naturstyrelsens kortværk er overbelastet med fosfor. Derfor skal der ikke, i henhold til lovgivningen, stilles krav til fosforoverskuddet på bedriften, hvis der ikke konkret vurderes behov herfor.

Den beregnede årlige mængde fosfor i husdyrgødningen, der udbringes på udbringningsarealer eller som afsættes til aftalearealer hos tredjemand, vil stige fra 3841,99 kgP/år til 4726,73 kgP/år som følge af den ansøgte udvidelse af produktionen på ejendommen Nørrevej 15, under forudsætning af at de nye arealer, der omfattes af denne udvidelse ikke har modtaget husdyrgødning i nudrift situationen. En del af dette fosfor vil blive fjernet via afgrøderne. Det er ikke muligt med den nuværende viden at vurdere, hvor stor en del af det evt. tilbageværende fosfor, der på sigt vil blive udvasket til Vadehavet eller Rudbøl Sø. Fosfor bindes typisk til jordpartiklerne, og fosforudvaskningen afhænger således af bl.a. markens hældning og jordens fosfortal. Kun en mindre del af det overskydende fosfor forventes udvasket, da jordens fosforindhold i stedet ventes at stige indtil et vist niveau.

Resultatet af fosforberegningerne i ansøgningsmaterialet viser imidlertid, at kravene til fosforoverskuddets størrelse ikke er overskredet.

Der udsprede 3758,36 kgP/år på egne/forpagtede arealer og der fraføres 21,2 kgP/ha/år hvilket giver en gennemsnitlig fosforoverskud på alle arealer på 3,4 kgP/ha/år.

Det fremgår af lovgivningen, at det fastsatte beskyttelsesniveau, som udgangspunkt er tilstrækkeligt til at sikre overensstemmelse med habitatdirektivforpligtelserne. Kommunen kan i ganske særlige tilfælde skærpe kravene i forhold til lovgivningens generelle beskyttelsesniveau. Vadehavet er i henhold til lovgivningen udpeget som mindre sårbart overfor fosfor.

En del af husdyrbrugets udbringningsarealer ligger i oplandet til den målsatte sø Rudbøl sø. Rudbøl sø er beliggende i den nedre del af Magisterkog i Vidåsystemet, der udmunder i Vadehavet, og har nærmest karakter af en udvidelse af åen. Søen er lavvandet og inddiget i forbindelse med afvandingen af Tøndermarsken. På baggrund af søens virkning som sandfang i den nedre del af Vidåen, er opfyldning og tilgroning en trussel mod søen. Den meget korte opholdstid for vandet i søen betyder imidlertid, at der ikke vil indbygges større mængder af fosfor i sedimentet, og at vandkvaliteten i søen vil tilnærme sig åvandets. Søen vurderes derfor ikke som særlig følsom overfor fosfor.

Forøgelsen af udledningen af fosfor fra projektområdet til søen og til Vadehavet som følge af den større mængde fosfor i husdyrgødningen efter produktionsudvidelsen vurderes ikke at være af en størrelse, der kan måles eller vil have en målbar effekt på plante- og dyrelivet i søen og i Vadehavet.

Tønder kommune finder ikke, at der i den konkrete sag er særlige forhold, som kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til udvaskning af fosfor til Vadehavet og følsomme naturområder.

Dermed vurderes det også, at den ansøgte udvidelse af slagtesvineproduktionen ikke gennem forøget fosforoverskud vil medføre negative virkninger på de arter og naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for de internationale naturbeskyttelsesområder som Rudbøl Sø og Vadehavet er del af.

Den østlige del af ejendommens udbringningsarealer grænser op i mod Humlehave Bæk. Bækken er i følge Regionplan 2005 ikke målsat men omfattet af naturbeskyttelseslovens §3. Der er i området ikke konstateret særlige terrænhældninger på den del af udbringningsarealerne, der ligger op til Humle Bækken.

Ansøger har oplyst, at den flydende husdyrgødning nedfældes på husdyrbrugets udbringningsarealer. Det vurderes, at dette samtidig med efterlevelse af reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og naturbeskyttelsesloven, samt vilkårene i denne afgørelse og vandløbslovens bestemmelser om opretholdelse en sprøjte- og dyrkningsfri bræmme på 2 m er tilstrækkeligt til at sikre vandløbene mod forurening fra udbragt husdyrgødning, herunder imod overfladeafstrømning af fosfor.

6.2.6. Bilag IV-arter

I habitatdirektivets Bilag IV er opført en række arter, som skal ydes streng beskyttelse overalt i deres naturlige udbredelsesområde, også udenfor de udpegede habitatområder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende blandt andet, at yngle- og rasteområde ikke må beskadiges eller ødelægges, og for planternes vedkommende blandt andet, at arterne ikke må indsamles, plukkes eller ødelægges.

I det følgende vurderes forekomsten af en række arter, hvor projektområdet ligger inden for eller i nærheden af artens naturlige udbredelsesområde. Der foreligger ikke konkrete feltobservationer af de pågældende arter i projektområdet eller i den umiddelbare nærhed. Der er ikke indberettet observationer til www.naturdata.dk om observationer i projektområdet eller dets umiddelbare nærhed.

Spidssnudet frø

Spidssnudet frø er almindeligt udbredt over det meste af landet. Den findes i større eller mindre vandhuller i engområder, moser, dyrkede marker og skovbevoksede områder. På denne baggrund vurderes det som sandsynligt, at arten forekommer i projektområdets vandhuller. Trusler mod arten vil være opfyldning eller tilgroning af vandhullet gennem øget belastning med næringsstoffer og ødelæggelse af levestederne i omgivelserne. Det vurderes, at gennemførelse af projektet ikke vil forværre livsbetingelserne væsentligt. Det skal bemærkes, at anlæggelse af bræmmer samt oprensning af tilgroede vandhuller vil forbedre livsbetingelserne for arten.

Løgfrø

Løgfrø er spredt til sjældent forekommende i Danmark og er i tilbagegang. I det vestlige Sønderjylland er der en kernebestand på Hjerpsted bakkeø, og den er også fundet på Abild bakkeø. Løgfrøen foretrækker lysåbne vandhuller i omgivelser med let jord, hvor den kan grave sig ned om dagen. Det vurderes derfor, at der er en mulighed for forekomst i projektområdet, f.eks. ved udpegede §3 søer. Trusler mod arten vil være opfyldning eller tilgroning af vandhullet gennem øget belastning med næringsstoffer og ødelæggelse af levestederne i omgivelserne. Det vurderes, at gennemførelse af projektet ikke vil forværre livsbetingelserne væsentligt. Det skal bemærkes, at anlæggelse af bræmmer samt oprensning af tilgroede vandhuller (oprensning kræver tilladelse fra kommunen) vil forbedre livsbetingelserne for arten.

I administrationen af landets love skal vi gøre hvad vi kan for ikke at forringe levesteder for bilag IV-arterne, det er vurderet at der i søer og vandhuller i udspretningsarealerne er gode muligheder for at finde spidssnudet frø og løgfrø.

En stor trussel mod frøernes levesteder, herunder vandhuller og søer, er effektiviseringen af landbruget, mange vandhuller er nemlig med tiden blevet sløjfet. Det er vigtigt at man er bekendt med, at selv sommerudtørrende vandhullerne, som sjældent huser fisk, er vigtige levesteder for bl.a. padder.

Stor Vandsalamander

Den store vandsalamander er udbredt over det meste af Danmark, dog er den fåtallig i Jylland vest for israndslinien, og projektområdet ligger på kanten af dens udbredelsesområde (jf. Håndbog om dyrearter på Habitatdirektivets Bilag IV, Faglig rapport fra DMU nr.635, 2007). Den

yngher i solåbne vandhuller med rent vand, men kan uden for yngletiden opholde sig i dybere vandhuller og vandhuller med forurenede vand. På land kan den findes nær vandhuller under væltede træer o.l. På den baggrund vurderes det, at den store vandsalamander kan forekomme i projektområdets vandhuller. Trusler mod arten vil være opfyldning eller tilgroning af vandhullet gennem øget belastning med næringsstoffer og ødelæggelse af levestederne i omgivelserne. Udsætning af fisk vil også være skadelig, idet fiskene æder salamanderens æg og yngel. Det vurderes, at gennemførelse af projektet ikke vil forværre livsbetingelserne væsentligt. Det skal bemærkes, at anlæggelse af bræmmer samt oprensning af tilgroede vandhuller (oprensning kræver tilladelse fra kommunen) vil forbedre livsbetingelserne for arten.

Markfirben

Markfirbenet er udbredt over det meste af landet men noget pletvist. Markfirbenet træffes på steder med bar og løs, gerne sandet jord. Det kan være heder, klitter overdrev, råstofgrave, stengærder og på vej- eller jernbaneskråninger. Det vurderes, at projektet ikke vil påvirke levestedet væsentligt i negativ retning, men der må ikke udsprede gødning på området.

Flagermus

Flagermusene overnatter oftest i huse og hule træer i nærheden af skov. Fourageringsområderne er artsafhængige, og kan bl.a. være søer og åer, hvor flagermusene æder insekter som de fanger over vandoverfladen. Mange arter fouragerer på insekter, de fanger i lysåben løvskov, over marker og skove, i skovkanter, lysninger eller levende hegn. Projektområdet kan tænkes at indgå i nogle arters fourageringsområder, men det vurderes, at der ikke vil være negative påvirkninger.

Birkemus

Birkemus er i Danmark fanget eller observeret i ældre skove, kratskove, enge samt på dyrkede marker. I Skandinavien findes arten ofte i birke- og pilekrat. Det er vanskeligt at sige noget entydigt om artens habitatkrav. Formentlig stiller arten forskellige krav til opholdssted, dels i forbindelse med vintersøvn (permanent, tørt opholdssted f.eks. veldrænet ældre skov), og dels i forbindelse med sommerens fouragerings- og yngleområde. Et bud på habitat vil derfor være, at birkemus kan findes hvor gamle skov- eller moseområder støder op til dyrkede marker eller skovenge. På trods af denne brede habitatdefinition findes birkemusen kun i to vidt adskilte hovedområder i Danmark: i det vestlige Limfjordsområde, især nord for fjorden, og i det sydlige Jylland syd for en linie Horsens-Varde og nord for Haderslev-Ribe. Der er generelt kun få fangster og observationer fra de nævnte områder, og disse registreringer er spredt over hele 1900-tallet. I begge områder blev der især observeret og indberettet mange fund i 1940'erne. I nyere tid er der igen indberetninger fra nogen af områderne.

Et skøn over den danske bestands størrelse er vanskelig, da den nuværende, begrænsede viden om artens habitatkrav ikke gør det muligt indenfor områderne at skønne over den reelle udbredelse, og da der ikke findes viden om specifikke populationsestimater og udviklingstendenser. Birkemusen forefindes næppe i området, og da det ikke har været muligt at finde registreringer af arten eller sker ændringer i arealanvendelsen

vurderes det, at projektet ikke får nogen indflydelse for arten, såfremt der skulle forefindes en bestand i området.

Grøn mosaikguldsmed. I Danmark yngler grøn mosaikguldsmed i to meget forskellige typer af natur: Søer og moser, der ikke er for næringsrige, og hvor solen kan skinne ned på vandfladen samt kanaler og grøfter i marsken i Sydvestjylland, som ligger helt åbent og har et rigt planteliv. Hunnen lægger eller borer normalt sine æg ind i planten krebsklo (*Stratiotes aloides*), og arten findes derfor kun på steder med denne plante.

Odder

Odderen er nu udbredt helt ned til den dansk-tyske grænse i større vandløb og søer. Det må derfor formodes, at den forekommer i Vidå og Bredeå systemerne, medens det vurderes, at de små grøfter og vandløb i projektområdet ikke vil være velegnede som permanente levesteder, men de kan evt. benyttes under vandringer. På denne baggrund vurderes det, at projektet ikke vil have indvirkningen på odderens levesteder i området.

Andre udvalgte arter tilknyttet vandhuller

Potentielt vil der kunne forekomme arter som grøn frø, lille vandsalamander og skrubtudse, der ikke er opført på Habitatdirektivets Bilag IV, men som er fredede herhjemme. For disse arter gælder de samme betragtninger, som nævnt under padderne ovenfor.

Udover vilkår om 2 m sprøjte- og gødningsfrie bræmmer omkring § 3 vandhuller og langs § 3 vandløb. Det er vurderet, at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår for at sikre ovennævnte arter.

6.2.7. Bygninger

I forbindelse med udvidelsen af dyreholdet opføres en ny slagtesvinestald på 2200 m² og en ny gyllebeholder på 6000 m³.

Staldafsnit 1.1.2. Smågrise- og slagtesvinestald er opført i svensk rød granit med gråt tag og har et samlet bygningsareal på 100 m x 20 m (2200 m²) og en bygningshøjde på 6,5 m. Bygningen anvendes nu i den ene del til foderforarbejdning og i den anden til både smågrise og slagtesvin. Efter udvidelsen indrettes stalden til både foderforarbejdning og til klimastald.

Nyt byggeri 1.1.3. Ny slagtesvinestald, placeres vest for og i tæt tilknytning til eksisterende staldanlæg. Den nye svinestald vil blive opført i svensk rød granit med gråt tag og får et bygningsareal på 100 x 20 m (2200 m²) med en bygningshøjde på 6,5 meter.

Staldafsnit 1.1.1. Gl. Staldafsnit vil efter opførelse af 1.1.3. Ny slagtesvinestald, blive anvendt som aflastningsstald. Stalden har et bygningsareal på 36 x 11 m (396 m²) og er opført i røde mursten med gråt tag.

Stalden som i nudrift anvendes til aflastningsstald er opført i røde mursten med gråt tag og har et bygningsareal på 14 x 13 m (182 m²) og en bygningshøjde på ca. 6 meter. Bygningen tages efter udvidelsen ud af drift.

På ejendommen forefindes der endvidere en lade som anvendes til maskinhus og værksted.

Den valgte placering af ny stald og gyllebeholder vurderes ikke, at ændre ejendommens udtryk væsentligt, da det ligger i tæt tilknytning til eksisterende driftsbygninger og etableres i ens materialer.

Lugt- og geneafstandene er endvidere overholdt og det vurderes at projektet ikke vil give væsentligt gener for naboerne, samtidig med at det eksisterende læhegn langs den vestlige side ejendommen bibeholdes og der dermed afskærmes mod udsyn til ejendommen.

Det vurderes, at de landskabelige interesser ikke tilsidesættes, når vilkår om beplantning og valg af materialer efterleves. Derfor gives der tilladelse efter §22 i Husdyrloven til at der kan etableres en ny stald og gyllebeholder i forbindelse med eksisterende staldanlæg. Det vurderes, at beliggenheden og udformningen af det ansøgte ikke visuelt vil ændre på området, da ejendommen ligger tilbagetrukket fra offentlig vej og er afskærmet af læhegn.

6.2.8. Gødningsopbevaring og – håndtering

Den nye gyllebeholder placeres øst for og i tæt tilknytning til eksisterende gyllebeholdere

Da flere naboer til husdyrbruget kan blive generet af transport af husdyrgødning fra stald- og gødningsopbevaringsanlæg til udbringningsarealer, stilles der vilkår om, at der ikke må transporteres eller håndteres husdyrgødning til eller fra disse på lørdage samt søn- og helligdage.

Det vurderes, at der således er taget tilstrækkelig hensyn til omkringboende, således at gødningshåndtering og opbevaring ikke er til gene for omgivelserne.

6.2.9. Spildevand

Vask af landbrugsmateriel foregår på betonplads øst for eksisterende stald ved gyllebeholder. Fra pladsen er der afløb til gyllebeholder. Det vurderes, at forholdene er forsvarlige, såfremt der ikke foretages affedtning/vask af olierede maskindele.

Tagvand fra de eksisterende driftsbygninger ledes i grøft ca. 65 m vest for ejendommen. Hvis der ønskes afledning af tagvand fra ny stald til vandløb, kræver dette særskilt tilladelse til alle tagflader

Processpildevand som opstår ved vask af stalde og maskiner, ledes til gyllebeholder.

Der forekommer ikke husspildevand/sanitært spildevand fra driftsbygninger, da der ikke er toiletter i driftsbygningerne.

Forholdene omkring afledning af husspildevand er ikke omfattet af denne godkendelse.

For at undgå forurening af vandforsyning og grundvand, sker påfyldning af sprøjte sker fra studs på stalden. Beholderen fyldes med rent vant. Sprøjtemiddel blandes i beholderen, når man er i marken. Marksprøjten er forsynet med en rentvandstank, hvorfor rengøring sker i marken. Påfyldning af sprøjte skal i øvrigt foregå under opsyn.

6.2.10. Driftsforstyrrelser og uheld

Den største risiko for omgivelserne er uheld med gylle. Enten ved at gyllebeholderen bryder sammen, eller uheld i forbindelse med håndtering af gylle.

Der er indført procedurer og foretaget diverse foranstaltninger for at begrænse uheld og omfanget af eventuelle uheld:

- Pumpning af gylle til gyllebeholder foregår under opsyn.
- Opsat alarm på gyllepumpe.
- Ved overpumpning fra forbeholder til gyllebeholder tjekkes først, om der er plads i gyllebeholderen.
- Der sættes en timer på gyllepumpen, så denne kun kan køre 20 min ad gangen.
- Der er ingen spjæld på gyllebeholdere, men alt overpumpes via neddykket rør.
- Dieseltank er forsynet med overfyldsalarm.
- Tankpistol er forsynet med automatisk lukke.

Der henvises i øvrigt til de nye regler for gylle håndtering i Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning og ensilage. Nr. 736 af 30. Juni 2008.

Samtidig vil følgende tiltag forebygge gener for naboer, og sikre en optimering af dyrevelfærden i det pågældende staldsystem.

- Indblæsning af foder foregår via cyklonfilter.
- Der vaskes stalde inklusiv ventilatorer efter hvert hold smågrise og slagtesvin.
- Der forefindes alarm på ventilation og foderanlæg. Ved uregelmæssigheder ringer systemet op og afgiver fejlmeldinger.
- Der er dyrlægesundhedsrådgivning månedligt.
- Der vil blive udarbejdet servicemanualer af de enkelte leverandører af inventar og tekniske installationer, således at de enkelte installationer vedligeholdes og dermed altid lever op til de foreskrevne normer.

For at minimere risikoen for forurening i forbindelse med den almindelige daglige drift stilles der bl.a. vilkår til opbevaring og håndtering af affald, brændstof, sprøjtemidler og andre kemikalier.

Der skal i forbindelse med denne godkendelse udarbejdes en beredskabsplan så der sikres en effektiv standsning af og oprydning efter evt. uheld.

6.2.11. Egenkontrol

Ved at stille vilkår til landbruget om egenkontrol sikres dokumentationen for overholdelse af vilkårene, ammoniakkravet, bedst mulig udnyttelse af ressourcerne og korrekt affaldsbortskaffelse/-genanvendelse. Dermed forebygges og begrænses risikoen for forurening.

6.2.12. Hensynet til de landskabelige interesser

Den nye staldbygning placeres i tilknytning til ejendommens hidtidige produktionsanlæg, der er ca. 2,8 km til særligt værdifuldt landskabsområde - jf. Regionplandata 2005. Det vurderes at de landskabelige værdier ikke bliver tilsidesat.

Nærmeste nabobeboelse er beliggende bag eksisterende beplantning, indblik fra Nørrevej bliver også afskærmet af den eksisterende beplantning og af at ejendommen er trukket tilbage fra vejen. Der stilles vilkår om at beplantningen på ejendommens vestlige side bevares for at skærme for naboers udsyn til staldanlæg m.v..

Det vurderes at der med materiale valg er taget højde for anlæggets samlede udtryk i landskabet, da der er valgt samme bygningsmaterialer ved 1.1.2. Smågrise- og slagtesvinestald og ved 1.1.3. Ny slagtesvinestald. Ny gyllebeholder 1.1.6. vurderes heller ikke at komme til at være et skæmmende objekt i landskabet, dette fordi denne bliver placeret nord for eksisterende to gyllebeholdere og skærmende beplantning.

Det vurderes, at de landskabelige interesser ikke tilsidesættes, når vilkår om beplantning og valg af materialer efterleves. Derfor gives der tilladelse efter §22 i Husdyrloven til, at der kan etableres en ny stald og gyllebeholder tilknytning eksisterende staldanlæg. Det vurderes, at beliggenheden og udformningen af det ansøgte ikke visuelt vil ændre på området, da der er afskærmede bevoksning omkring anlægget.

Staldafsnit 1.1.2. Smågrise- og slagtesvinestald er opført i sorte søstenselementer med gråt tag og har et samlet bygningsareal på 100 m x 20 m og en bygningshøjde på 6,5 m.

Den nye slagtesvinestald 1.1.3. vil blive opført i samme materialer og størrelses forhold. Højde og volumen af byggeriet holder sig indenfor standarden for almindeligt landbrugsbyggeri og ejendommen vil optræde som en helhed i landskabsbilledet. Det vurderes, at de landskabelige interesser ikke tilsidesættes når vilkår om beplantning efterleves.

Udvidelse af ejendommen vurderes ikke at have nogen indvirkning på de biologiske spredningskorridorer på bedriften og at der ikke vil ske ændringer i markdriften som vil kunne på virke disse.

6.2.13. Ophør

Ved ophør af husdyrproduktionen vil anlægget blive tømt for dyr og gødning, og rester af kemikalier samt andet affald bliver bortskaffet i.h.t. Tønder kommunes gældende affaldsregulativ.

Der stilles i øvrigt vilkår om at den nye gyllebeholder skal fjernes, hvis den ikke har været i brug i 3 år.

Det vurderes derfor at der er taget tilstrækkelige hensyn til landskabet og forureningsfare ved ophør.

6.2.14. Alternative muligheder

Ansøger har ikke overvejet egentlige alternativer i forhold til det, der er beskrevet i ansøgningen. Den valgte placeringen af gyllebeholder 1.1.6. og staldanlæg 1.1.3. i forhold til eksisterende anlæg, naboer og landskabelige interesser vurderes til at være den løsning. Alternativet til ansøgningen er derfor alene at undlade en udvidelse af produktionen.

Det vurderes, at husdyrbruget kan miljøgodkendes på baggrund af oplysninger om ønsket indretning.

6.3. BEGRÆNSNING AF GENER

6.3.1. Lugt

I forbindelse med indsendelse af ansøgningsskemaet via www.husdyrgodkendelsen.dk er der foretaget en beregning af lugten efter henholdsvis den nye lugtvejledning (Vejledning om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug) og FMK-vejledningen (Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde" udgivet af FMK, 2. udgave). Geneafstanden fastsættes i hvert enkelt tilfælde på baggrund af den længste geneafstand beregnet efter de to vejledninger.

Der er taget højde for lugtbegrænsende teknik og hyppig vindretning, kumulativ effekt ved lugtberegningen. Beregningen omfatter kun staldene.

Beregningen viser, at der indenfor genekriteriet på 15 OU/m³ ligger en enkeltbolig uden landbrugspligt. Men at geneafstanden er overholdt fordi den korrigerede geneafstand ved ansøgt drift er kortere end eller lig med geneafstand i nudrift samtidig med at den vægtede gennemsnitsafstand til husdyrbruget er længere end 50% af korrigeret geneafstand.

Indenfor genekriteriet på 7 OU/m³ er der ikke samlet bebyggelse i landzone og indenfor genekriteriet på 5 OU/m³ ligger der ikke byzone eller sommerhusområder.

Nærmeste bolig uden landbrugspligt, der ikke ejes af ansøger, er Nørrevej 17 der ligger ca. 270 m vest for det eksisterende staldanlæg og ca. 330 m vest for det ny staldanlæg. Genekriteriet er overholdt for denne nabo.

Det nye og eksisterende staldanlæg er indrettet med overbrusningsanlæg, gyllekøling og delvist spaltegulv.

Forsuring er fravalgt på grund af risiko for lugtgener. Idet ejendommen ikke er placeret i umiddelbar nærhed af sårbar natur og de 20% ammoniakreduktion kan opfyldes på anden vis, fravælges risikoen for

forværrede lugtgener i forhold til nærliggende naboer/samlet bebyggelse/byzone.

For at begrænse lugtgenerne yderligere stilles der vilkår om, at stalde, anlæg og udenomsarealer m.v. skal renholdes, så der ikke kan opstå væsentlige støv- og lugtgener udenfor ejendommens grund.

Da der er flere naboer til husdyrbruget, som kan blive generet af transport af husdyrgødningen ved det eksisterende staldanlæg, stilles der vilkår om, at der ikke må transporteres husdyrgødning til eller fra denne del af ejendommen eller håndteres husdyrgødning ved den eksisterende gyllebeholder og stald – bygning nr. 1.1.1 - på lørdage samt søn- og helligdage.

Det vurderes, at der således er taget tilstrækkeligt hensyn til omkringboende, således at gødningshåndtering og -opbevaring ikke er til gene for de omkringboende.

6.3.2. Støv

Den største kilde til støvgenerne skønnes at være interne transporter, håndtering af foder.

Foder til dyrene opbevares i på ejendommen.

Der stilles vilkår om at driften ikke må medføre væsentlige støvgener.

Det vurderes, at de omkringboende er tilstrækkeligt sikret mod væsentlige daglige støvgener, og at støv kun i sjældne tilfælde f.eks. i forbindelse med høst vil give anledning til gener udenfor ejendommen. Ved vedvarende støvgener, opsættes der en sprinkler.

6.3.3. Skadedyr

Der vil på ejendommen blive foretaget en effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de gældende retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium. Der anvendes rovfluer til bekæmpelse af fluegener. God gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester sikrer, at der kun er minimalt med fluer.

Opbevaring af foder sker på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). Der forefindes en kommunal foranstaltning til rotter.

Det vurderes, at husdyrbruget vil sørge for god staldhygiejne, fjernelse af affald – herunder foder og gødningsrester, foderopbevaring og vedligeholdelse, således at skadedyrsangreb forebygges.

Ligeledes vurderes det at husdyrbruget har sikret mod udbredelse af evt. skadedyrsangreb ved kendskab til skadedyrsbekæmpelse.

6.3.4. Affald

Det skal sikres at affaldsfrembringelse undgås, genanvendelse og recirkulation fremmes og håndteringen og bortskaffelsen af affaldet sker under hensyntagen til omgivelserne.

Der er sat krav til at husdyrbruget skal håndtere og bortskaffe affaldet i overensstemmelse med retningslinjerne i Tønder kommunens regulativer. Der må kun anvendes affaldsbehandlere og affaldstransportører, der er registreret ved kommunen.

Erhvervsaffald afhentes af Børge Nørgård ApS. Der sker afhentning hver anden uge. Containeren er ca. 800 L.

Fast affald vil typisk inkludere elementer som tom emballage fra vaskemidler, skyllemidler, foderminerale, gummihandsker, plasthandsker, vat, papir, pap og plast fra emballage, overdækningsplast, lysstofrør, elpærer, papir.

Medicinrester, emballage fra medicin og andre medikamenter (ormekur, fluestrips osv.) bortskaffes efter Tønder Kommunes affaldsregulativ..

Affaldet vil typisk kunne opdeles i nedenstående:

19.00 Forbrændingseget
23.00 Ikke forbrændings egnet
50.00 Papir og pap
51.00 Glas
52.00 Plast (EA-kode 02 01 04) (afdækningsplast og indpakningsplast)
52.06 PVC
56.20 Jern og metal

Affald opbevares og bortskaffes efter kommunens regulativer.

Der foretages ikke afbrænding af affald på ejendommen. Det gælder dog ikke afbrænding af haveaffald og skovaffald, der pt. er tilladt i medfør af kommunernes affaldsregulativ.

Olieaffald:

Før: 200 l afleveres til kommunal genbrugsplads årligt. Efter (anslået): 200 l afleveres til kommunal genbrugsplads årligt.

Kemikalier bruges i meget lille omfang. Tomme rengjorte dunke afleveres til Børge Nørgård.

Kemikalieaffald:

Før: Ca. 50 rengjorte dunke og afhentes af Marius Pedersen.
Efter (anslået): Anslået samme mængde.

Veterinært affald:

Før: ca. 50 flasker årligt. Affaldet afleveres til dyrlæge eller apotek, der står for bortskaffelse.
Efter (anslået): ca. 100 flasker årligt, affaldet bortskaffes i forhold Tønder Kommunes affaldsregulativ

Virksomhedens medicinaffald, veterinært affald m.v. opbevares utilgængeligt for uvedkommende.

Døde dyr opbevares under kadaverkappe og lægges enten på en palle eller et betonspalteelement. Kadaverkappen er ikke synlig fra offentlig vej eller for naboer

Daka afhenter dyrene. Dyr til afhentning tilmeldes pr. telefon og afhentes med en dags varsel. Der opstilles desuden en container til døde smågrise. Før og efter situation vurderes til at være ca. 26 om året i før situation og ca. 52 i efter situation.

Reglerne i Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr nr. 439 af 11. maj 2007 skal efterleves.

6.3.5. Støj og Transporter

Angivelse og placering af støjkluder, der kan give væsentlige støjgener for omgivelserne er (For placering se bilag 1):

Ventilation

Male/blandeanlæg

Korntørringsanlæg

Udpumpning af gylle fra stalden

Transport

Male/blandeanlæg kører ca. 4 timer i døgnet i førsituation og ca. 8-10 timer når udvidelsen er effektueret. Anlægget står indendørs og er svært at høre uden for bygningen.

Korntørringsanlæg kører ca. 3 uger årligt i før og eftersituationen. Anlægget er ligeledes placeret indendørs. På længere sigt er det ønsket, at korntørringsanlægget nedlægges.

Da støjniveauet er begrænset er der ingen støj- eller vibrationsdæmpende foranstaltninger.

Støj foranlediget af markdriften er ikke medtaget i redegørelsen idet denne ikke er påvirket af den ansøgte udvidelse.

Der er to tilkørselsveje til bedriften som går via henholdsvis Nørrevej i vest og Tyvsevej i øst. Det er vurderet, at der ikke er tæt beboede områder på ruten ud til udbringningsaraler.

Transporttype	Før	Efter
Husdyrgødning, Nedfælder 30 m3	134	278
Foder	36	40
Brændstof	12	12
Ind- og udlevering af svin	78	130
Døde dyr	26	52
Affald	26	50
I alt	312	562

Vurdering af støjbelastningen for transporterne:

Før: Den vurderes at overholde gældende retningslinjer.

Efter (anslået): Den vurderes at overholde gældende retningslinjer.

Virksomhedens bidrag til trafikstøjen i området vurderes at være begrænset i forhold til den samlede trafikbelastning og ændres ikke væsentlig som følge af ansøgningen.

Tidsrum for transport:

Før: Transporter er primært i dagtimer og på hverdage. Afhentning af svin sker i tidsrummet 03-21 efter regler af Danish Crown.

Efter (anslået): Transporter er primært i dagtimer og på hverdage.

Ansøger vurderer at gældende retningslinjer overholdes.

Kommunen og ansøger vurderer, at der ikke vil være problemer med at overholde gældende støjgrænser.

Da husdyrbruget ligger i landzone uden lokalplaner og udenfor samlet bebyggelse, er der ikke projekteret særlige tiltag for at dæmpe støjklenderne, hvilket heller ikke skønnes nødvendigt.

For at sikre de nærmeste nabobeboelser mod væsentlige støjgener stilles der vilkår til det maksimale bidrag til den samlede støjbelastning og vilkår om at transporter og pumpning af gylle skal foregå i bestemte tidsrum.

Tønder Kommune har ikke registreret klager over støj fra husdyrbruget.

Støjgrænserne er fastsat i overensstemmelse med vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5 fra 1984. Pga. ejendommens beliggenhed er der i forbindelse med ansøgningen om miljøgodkendelse ikke krævet dokumentation i form af målinger eller beregninger af husdyrbrugets nuværende støjniveau. I tilfælde af, at det på et senere tidspunkt findes nødvendigt (f.eks. pga. klager), at virksomheden dokumenterer, at støjvilkårene kan overholdes, stilles der vilkår om, at miljømyndigheden kan forlange en eftervisning af, at de fastsatte støjvilkår kan overholdes. Sådanne målinger/beregninger skal foretages og afrapporteres som "miljømåling – ekstern støj" i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledning nr. 6 fra 1984 og nr. 5 fra 1993.

6.3.6. Lys

Der er ingen fjernpåvirkning af lys fra staldene. Der forefindes projektør over portindgange. Disse tændes, såfremt der afhentes grise om natten. Da afstanden til nærmeste naboer er 270 m. vil disse ikke blive påvirket nævneværdigt. Endvidere bliver det nye staldanlæg afskærmet af beplantning, hvorfor det vurderes, at naboerne ikke vil blive generet af lys.

Det vurderes, at der således er taget tilstrækkeligt hensyn til omkringboende og de landskabelige værdier.

7 HØRINGER

Et udkast til godkendelse har været fremsendt til naboer og sagens parter i 6 uger:

Ansøger:

Claus Christensen
Nørrevej 15
6270 Tønder

Naboer

Ejere af forpagtede arealer

Gylleaftaler

8 KLAGE

Godkendelsen kan indenfor en frist på 4 uger – fra den er offentliggjort i Digeposten påklages til Miljøklagenævnet af: Afgørelsens adressat, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 84-87.

Godkendelsen kan påklages i overensstemmelse med reglerne i Lov om miljøgodkendelse af m.v. af husdyrbrug kapitel 7.

En eventuel klage skal være skriftlig. Klagen skal sendes til Tønder Kommune, Miljø og Natur, Rådhusstræde 2, 6240 Løgumkloster, som videresender den til Miljøklagenævnet sammen med det materiale, der ligger til grund for sagens bedømmelse. Klagen skal være modtaget af Tønder Kommune inden klagefristens udløb den **25.11.2009**.

Hvis afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte, at ændre vilkårene i godkendelsen eller helt at ophæve godkendelsen. Hvis godkendelsen udnyttes inden klagefristens udløb – og inden en eventuel klage er afgjort af klagemyndigheden – sker udnyttelsen på virksomhedens ansvar.

Et eventuelt sagsanlæg skal ifølge Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug §90, være anlagt inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger.

Meddelelse om godkendelse er tilsendt:

Ansøger

Personer med væsentlig individuelt interesse.

Interesseorganisationer:

Danmarks Naturfredningsforening
Masnedøgade 20, 2100 København Ø
e-mail: dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening
Afdeling Tønder v/ Søren Eller
Leosallé 26, 6270 Tønder
e-mail: soeren@eller.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund
Worsaaesgade 1, 7100 Vejle
e-mail: jkt@sportsfiskerforbundet.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund
V/Miljøkoordinator Morten Ringive
Sandbjergvej 1, 6400 Sønderborg
e-mail: mri@fleggaard.dk

Dansk Ornitologisk Forening
Vesterbrogade 140, 1620 København V

e-mail: natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening
Lokalafdeling Sønderjylland/Martin Iversen
e-mail: toender@dof.dk

Det Økologiske Råd
Blegdamsvej 4 B, 2200 København N
e-mail: husdyr@ecocouncil.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark
Vormstrupvej 2, 7540 Haderup
e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Friluftsrådet
v/Svend Kristiansen
Østerbyvej 32, 6280 Højer
sv.kristiansen@mail.tele.dk

Andre myndigheder:
Miljøcenter Ribe
Sorsigvej 35, 6760 Ribe
e-mail: post@rib.mim.dk

Statsforvaltningen Syddanmark (Embedslægeinstitutionen)
Storetorv 10, 6200 Aabenraa
e-mail: syddanmark@statsforvaltning.dk

Andre:

Sønderjysk Landboforening
V. konsulent Janni Nyvang Nielsen
Billundvej 3, 6500 Vojens

9 RELEVANTE REGLER OG LOVE

Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1572 af 20/12 2006

Lov om miljøbeskyttelse nr. 1757 af 22/12 2006

Naturbeskyttelsesloven nr. 749 af 21/06 2007

Lov om vandløb nr. 927 af 24/09 2009

Miljømålsloven nr. 1756 af 22/12 2006

Bekendtgørelse om tilladelser og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 294 af 31/3.2009

Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage mv. nr. 1695 af 19/12 2006. Med ændringer af 30. Juni 2008, nr. 736.

Dir. om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter. 92/43/EØF.

Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 408 af 1/5 2007.

Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr nr. 439 af 11. maj 2007

Bek. om husdyrhold og arealkrav m.v. 1152 af 23/11 2006.

Vejledning om lov om miljøgodkendelse, mv. af husdyrbrug

Miljøstyrelsens supplerende vejledning af 14/12 2007 om fastsættelse af yderligere vilkår efter § 29 i lov nr. 1572 af 20/12 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.

Kommuneplan 1999-2008

Regionplan 2005

Regulativ for erhvervsaffald i Tønder Kommune

Skov- og Naturstyrelsens kortværk pr. dec. 2006 over oplande til Natura 2000 områder overbelastet med fosfor.

Skov- og Naturstyrelsens kortværk over registrerede naturarealer pr. dec. 2006, der udløser bufferzone I og II i.f.t. kvælstoffølsomme naturtyper

Skov- og Naturstyrelsens kortværk over nitratklasser

Nitratfølsomme indvindingsområder – www.arealinfo.dk

Skov- og Naturstyrelsens notat af 23. jan. 2007 om kortværk over nitratklasser og oplande til Natura 2000 områder og lavbundsarealer.

10 HUSK I ØVRIGT.....

10.1.1.1. Godkendelsen omfatter udelukkende ejendommens erhvervsdel og forholdet til miljølovgivningen. Godkendelser/tilladelser i forhold til anden lovgivning (f.eks. Byggeloven, Planloven m.v.) skal søges separat og der skal bl.a. indhentes byggemeddelelse inden evt. byggeri må igangsættes.

10.1.1.2. Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

10.1.1.3. Alt affald skal transporteres og bortskaffes i overensstemmelse med de til enhver tid gældende bestemmelser herom. Der henvises til:

- Affaldsbekendtgørelsen
- Regulativ for erhvervsaffald i Tønder Kommune
- Regulativ for husholdningsaffald i Tønder Kommune

For eksempel kan mindre mængder farligt affald afleveres på udvalgte genbrugspladser i Kommunen.

Ved farligt affald forstås f.eks. pesticidemballage, pesticidrester, lysstofrør og medicinrester.

Ved mindre mængder forstås under 200 kg pr. år.

Hvis farligt affald bortskaffes via andre indsamlingsordninger end den kommunale ordning, skal der søges om fritagelse for afleveringspligten, og det skal dokumenteres at affaldet bortskaffes til godkendt modtager.

Affald, der er egnet til genanvendelse skal frasorteres. F.eks. pap, "landbrugs sække", landbrugsfolie og andet plast samt dæk.

Animalsk affald må ikke nedgraves eller opbevares sammen med husdyrgødning.

10.1.1.4. Der skal føres logbog – jf. Miljøstyrelsen (tidligere Skov- og Naturstyrelsens) retningslinjer - for flydelaget i gyllebeholderen.

10.1.1.5. Husdyrbruget skal anmelde og have miljømyndighedens accept, inden der må foretages ændringer af indretning og drift.

10.1.1.6. Ændringer i aftalearealer skal på forhånd anmeldes til kommunen, der vurderer, hvorvidt de nye arealer er mere sårbare end hidtidige arealer.

10.1.1.7. Ændringer i husdyrbrugets ejede og forpagtede udbringningsarealer til udbringning af husdyrgødning skal på forhånd anmeldes til kommunen, der vurderer, hvorvidt de nye arealer er mere sårbare end de hidtidige arealer.

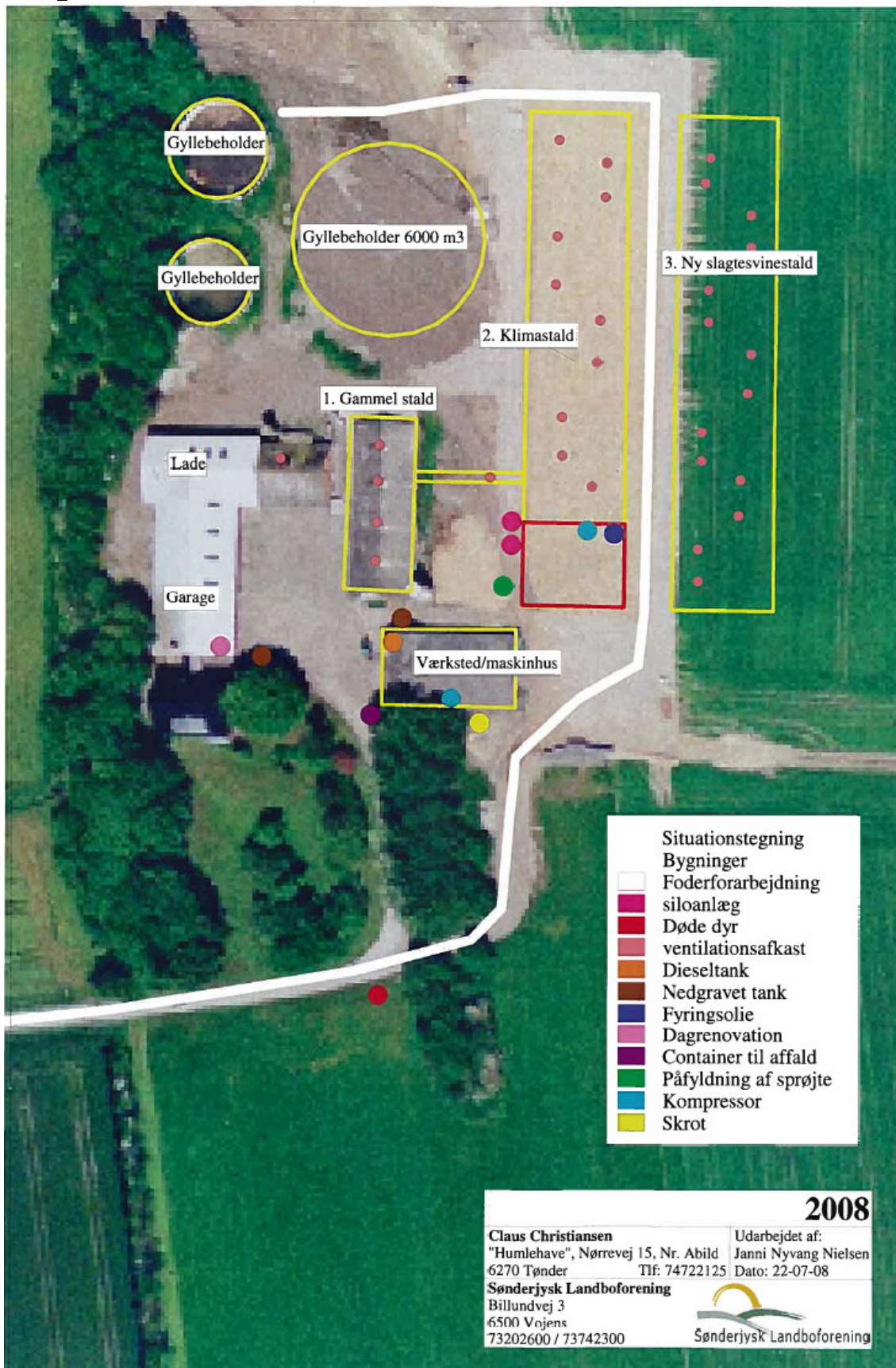
10.1.1.8. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle.

10.1.1.9. Der skal foreligge skriftlig aftale om udbringning af husdyrgødning, når der sker udbringning til tredjemand.

11 BILAG

- Bilag 1: Oversigt over bygninger
- Bilag 2: Oversigt over afløbsforhold
- Bilag 3: Bruttokort
- Bilag 4: Transportveje
- Bilag 5: §7 natur, Natura 2000
- Bilag 6: §3 beskyttet natur ift. Nørrevej 15
- Bilag 7: KH nordtherm a/s - Tilbud

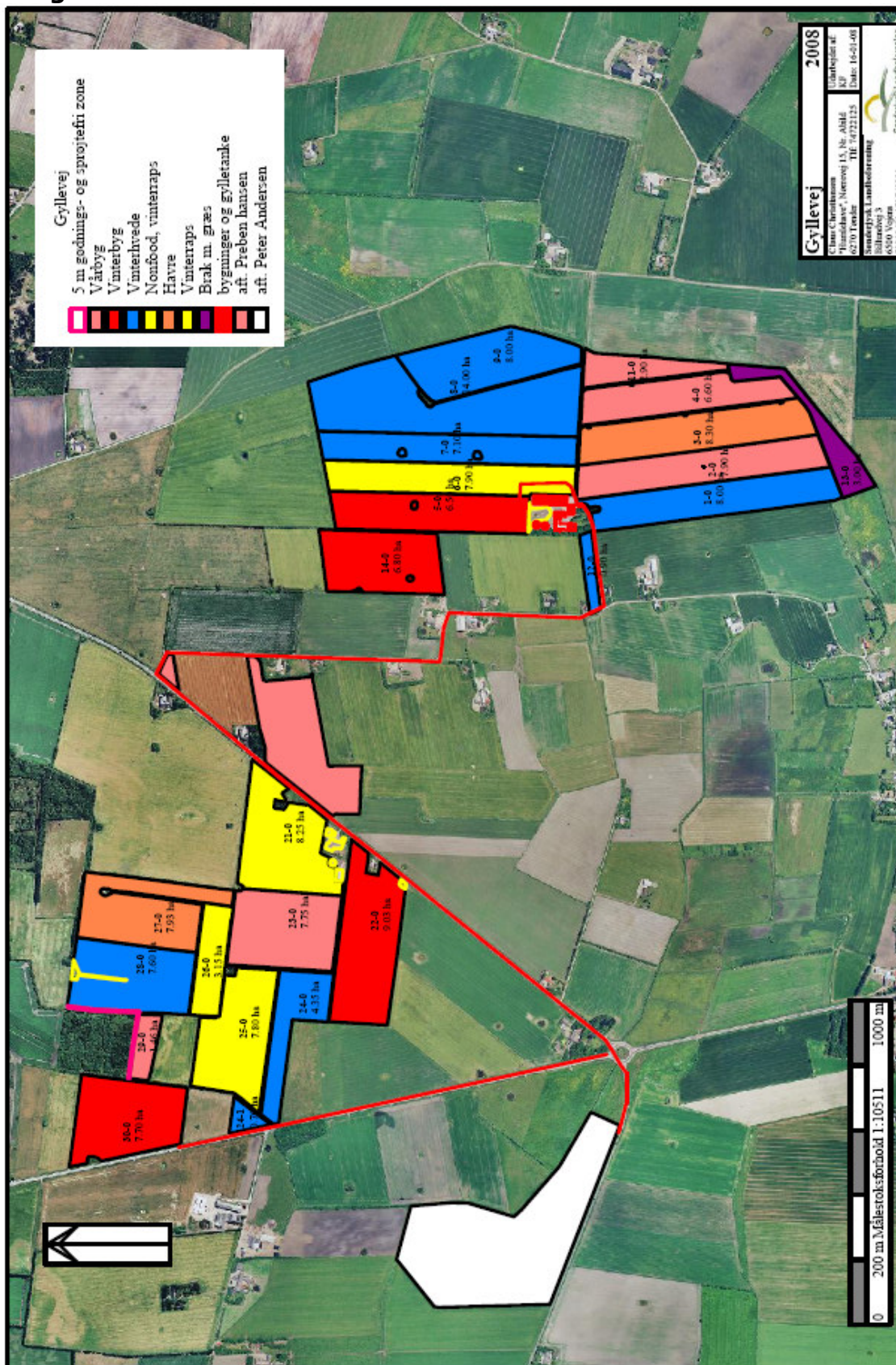
Bilag 1

Bilag 2

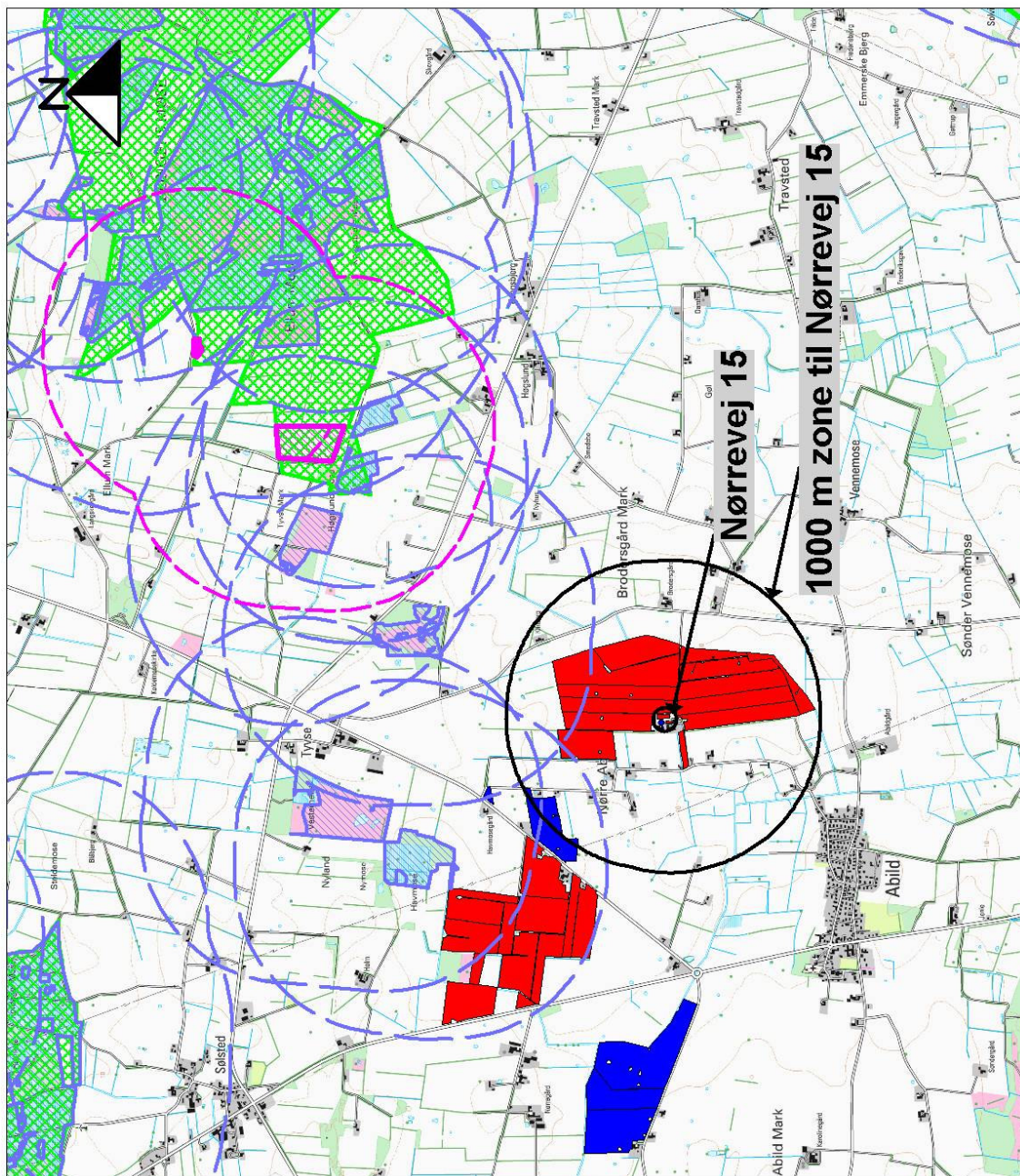

Bilag 4

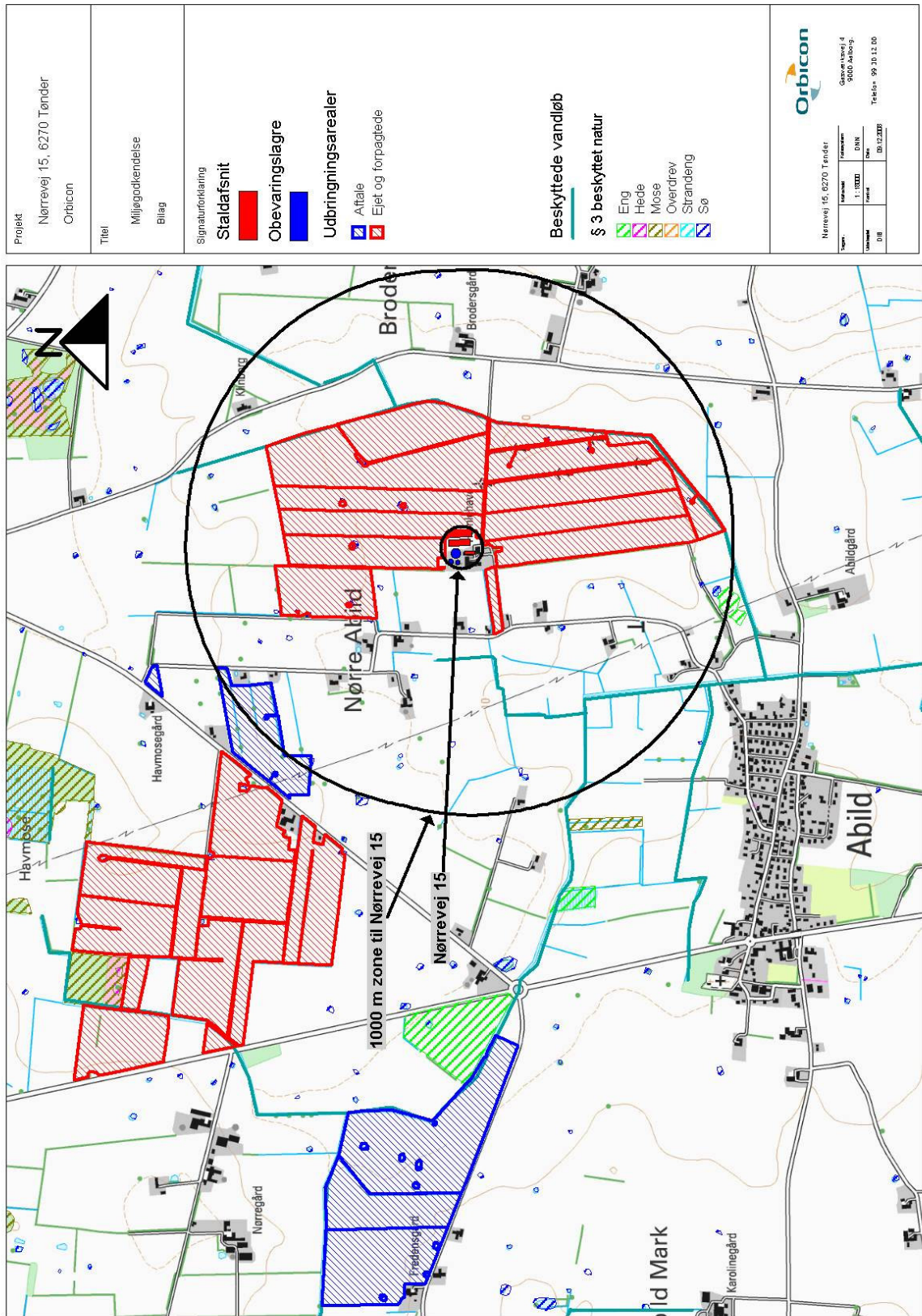

Bilag 5

<p>Projekt Nørrevej 15, 6270 Tønder Orbicon</p>	<p>Titel Miljøgodkendelse Bilag</p>	<p>Signaturforklaring</p> <p>Udbringingsarealer</p> <p> Udbringingsarealer</p> <p> \$ 7 Hede & overdrev</p> <p> 1000m buffer</p> <p> \$ 7 heder & overdretr</p> <p> \$ 7 Højmoser</p> <p> 1000m buffer</p> <p> \$ 7 højmoser</p> <p> EF Habitat område</p>	<p></p> <p>Nørrevej 15, 6270 Tønder</p> <table border="1"> <tr> <td>Skala</td> <td>1:2000</td> <td>Dato</td> <td>10.12.2022</td> </tr> <tr> <td>Udarbejdet af</td> <td>JMN</td> <td>Revideret af</td> <td>JMN</td> </tr> <tr> <td>Godkendt af</td> <td></td> <td>Godkendt af</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Dato</td> <td></td> <td>Dato</td> <td></td> </tr> </table> <p>Orbicon A/S Guldringsvej 4 9000 Ålborg Tlf: +45 99 30 12 00</p>	Skala	1:2000	Dato	10.12.2022	Udarbejdet af	JMN	Revideret af	JMN	Godkendt af		Godkendt af		Dato		Dato	
Skala	1:2000	Dato	10.12.2022																
Udarbejdet af	JMN	Revideret af	JMN																
Godkendt af		Godkendt af																	
Dato		Dato																	

Bilag 6

Bilag 7

Claus Christiansen
Nørrevej 15
6270 Tønder

TILBUDS NR. T12557

Side 1
Ordredato 08-09-08
Oprettelses dato 08-09-08
Kundnr. K12901

I henhold til aftale fremsendes hermed tilbud på levering af gyllekølingsanlæg iht. nedstående. Der vedlægges en økonomioversigt, på drift af omtalte anlæg, contra fyring med olie. Bemærk at der er regnet med en fremløbtemp. på 50 gr., og at varmepumpen max. kan producere varme ved 55 gr.

Telefon: 74722125

Tilbud/Overslag:

Stk.	Varenr.	Tekst	
1	37742	Varmepumpe DHP-R 42	
1	37775	DHP-R grundmodul	
1	37780	DHP-R oliefyrrsupplering	
1	10092	410/160 behl. rund komplet	
220	12350	50 Pel rør tn 6	
3.200	12325	25 pel rør tn 6	
16	09250	Manifold gylle pr.sløjfe	
4	09414	Inspektionsbrønd gylle 3-4	
330	11201	Monoethylenglykol (blå)	
2	09014	75mm indføringsbejn.	
1	50245	Rabat i fig. aftale	
		Pris ialt excl. moms.....	160.000,00
1	50005	Montage og opstart iht. vedlagte ydelsesskema, ca.	
		I alt DKK ekskl. moms	180.300,00
		Moms beløb	45.075,00
		I alt DKK inkl. moms	225.375,00

Montage og opstart iht. vedlagte ydelsesskema, ca.

Leveret i h.t. vore salgs og leveringsbetingelser som vedlægges.

Levering: ab fabrik - alle omkostninger ved forsendelse af anlæg og dele betales af kunden.

Betaling: 8 dage efter leveringer.

*I henhold til bekendtgørelse nr. 1105 af 9.november 2006 om energibesparelser samarbejder KH nordtherm med elseskaberne og det er derfor en betingelse, at De accepterer, at indberetningsretten til den opnåede energibesparelse overdrages til energiselskabet NOE, hvilket ved ordreafgivelse bekræftes med Deres underskrift."

Bemærk at kommunen skal underrettes om, at der etableres gyllekøling.

Vi håber ovenstående fører til et fremtidigt samarbejde og har du/i ellers spørgsmål til projektet står vi naturligvis til rådighed.

Med venlig hilsen
Danfoss Heat Pumps

Søren Jensen
mobil 30380203
Rømersvej 30
DK 7430 Ikast

Tlf. +45 97 15 46 00
Fax +45 97 25 15 90

CVR-nr. 13 12 80 73
Reg. nr. 179.292

www.khnordtherm.dk
khn@khnordtherm.dk

Claus Christiansen
Nørrevej 15
6270 Tønder

SAGSNUMMER: T12557

Telefon: 74722125

Mobil:

E-mail:

Dato: 08-09-08

Gylle- og energiberegning

I henhold til BAT blad nr. 106.01-51 og 106.04-53 vedr. køling af kanalbunde i svinestalde kan man forvente en reduktion i ammoniakfordampningen på 30 %, når der etableres gyllekøling. Denne reduktion svarer til at overfladetemperaturen i gyllen reduceres med ca. 5 °C, hvilket er muligt hvis der etableres linespil eller hvis gyllen udsledes ofte. Nedenstående beregning viser den nødvendige køleydelse på den producerede mængde gylle.

Årsso i løbe- og drægtighedsstalden ca.	3,6 tons gylle
Årsso med grise til 7,2 kg i førestalden ca.	1,8 tons gylle
Smågrise fra 7 til 30 kg afleverer incl. vandspild ca.	0,16 tons gylle
Stagteevin fra 30 til 100 kg afleverer incl. vandspild ca.	0,58 tons gylle

Oplysninger:	0 årssøer i løbe- og drægtighedsstald	0 tons gylle
	0 årssøer i førestalden	0 tons gylle
	0 grise pr. år fra 7 til 30 kg.	0 tons gylle
	9.120 grise pr. år fra 30 til 100 kg.	5.290 tons gylle
	I alt	5.290 tons gylle

For at nedkøle gyllen skal der afkøles	5.290 x 1000 x 5 cal/860	33.060 KWh/år
Med en køleydelse på	36 kW skal varmepumpen være i drift i	918 t
for at reducere overfladetemperaturen med 5 °C.		

Der kan dog ved delvis spaltegulve fjernes 30 W/m ²	1140 m ²	34,20 kW
tillægges effekten fra jordslangen/hovedledningen på	2 kW - total	36,20 kW
Ved afkøling af gyllekummen og hovedledningen opnås dog en varmeydelse på		48,27 kW

Varmebehov

Gulvvarme i klimastalde (50 W/m ²)	326 m ²	16,30 kW	97.800 kWh/år
Rumvarme i klimastalde dimensioneres som gulvvarmen		16,30 kW	48.900 kWh/år
Behov førestalde (100 W pr. st) i alt	0 førestier	0,00 kW	0 kWh/år
Gulvvarme slagtesvinestalde (20 W/m ²)	536 m ²	10,70 kW	64.200 kWh/år
Opvarmning af serviceværelse med mere		3,00 kW	8.791 kWh/år
Opvarmning af stuehus (varmetab 75 W/m ²)	0 m ²	0,00 kW	0 kWh/år
Varmebehov i alt, såfremt der ikke skal varme i andre stalde		46,30 kW	219.691 kWh/år

Varmeforbruget svarer med et olieforbrug, til et olieforbrug (8 kWh/L) på i alt ca. 27.461 L olie/år

Bemærk at ovenstående varmeberegninger er vejledende og bør opfattes som et kvalificeret estimat baseret på KH nordtherms erfaringer.

Med venlig hilsen
KH nordtherm a/s

Søren Jensen

Claus Christiansen
Nørrevej 15
6270 Tønder

SAGSNUMMER: T12557

Telefon: 74722125

Mobil: 0

E-mail:

Dato: 08-09-08

Til orientering fremsendes hermed økonomiberegning varmepumpe - contra oliefy.

Anlægsdata

Ydelse på varmepumpe, ca.:	48 kW	Drittid pr. år, ca.	4500 l
Antal meter gylleslanger	3200 m	Antal meter hovedledning	220 m
Frostvæske (monoethylenglykol)	330,8 L		

Økonomiberegning

Anlægspris på komplet varmepumpeanlæg (se vedlagte tilbud):	190.900 kr.
Herudover må beregnes følgende ca. pris til nedlægning af slanger:	16.000 kr.
Alternativ investering i oliefy, ca.:	0 kr.
Merkinvestering:	196.900 kr.
Økonomiberegningen er beregnet ude fra et årligt olieforbrug til stald og privat på i alt:	27.461 L
Andel erhvervsolie:	100%
Der forventes at varmepumpen kan erstatte ca.	100%

Det supplerende varme dækkes af:

Oliefy: Elpælon:

Årlige driftsudgifter til opvarmning med olie:

		Privat	Erhverv
- ltr. olie til opvarmning og varmt vand i stuehus	8,00 kr./L	- kr.	
27.461 ltr. olie til erhvervsformål	5,00 kr./L		137.307 kr.

Udgifter til ovenstående i alt - oliefydrift

- kr. 137.307 kr.

Årlige driftsudgifter til opvarmning med varmepumpeanlæg:

		Privat	Erhverv
- kWh til priv. andel, efter dom aug. 2001,	1,70 kr./kWh	- kr.	
54.923 kWh til varme og varmt vand - erhv. andel	0,75 kr./kWh		41.192 kr.

Udgifter til ovenstående i alt - varmepumpeanlæg

- kr. 41.192 kr.

Årlig driftsbesparelse uden forrentning og afskrivninger af merkinvesteringen

- kr. 96.115 kr.

Besparelsen omregnet til private- eller erhvervs kroner ved 50% skat

48.057 kr. 96.115 kr.

Energibesparelsen ved installation af varmepumpeanlæg

Tilbagebetalingstid uden forrentning af investeringen

2,04 år.

(medregnet skattefordel)

Tilbagebetalingstid uden forrentning af investeringen

2,04 år.

(uden skattefordel)

Jeg håber du/ ud fra ovenstående, kan se at der er fornuft i at investere i tilbudte varmepumpeanlæg, og bemærk at der ikke er medregnet andre fordele ved gyllekøling, såsom mindre fordampning og mere kvælstof etc.

Har du/ spørgsmål til det fremsendte, står jeg / vi naturligvis til rådighed.

Med venlig hilsen
KH Nordthorn a/s

Søren Jensen

Claus Christensen
T12557

Ydelseskrævs

Specifikation af ydelser indeholdt i tilbud, udarbejdet den: 08-09-08

	Kunde	KH nordtherm	Bemærkninger:
Gylleslanger + hovedledning:			(angiv længder ved nærlslutninger)
Udlægning af gylleslangerne	☒	☐	_____
Grave rende for hovedledning	☒	☐	_____
Nedlægning af hovedledning i rende	☐	☒	_____
Montere rustfri inddækninger	☐	☐	_____
Evt. isolere hovedledning	☐	☒	_____
Fylde vand + frostsikring på gylleslanger	☐	☒	_____
Trykprøve gylleslanger + hovedledning	☐	☒	_____
Tilkoble hovedledning til varmepumpe	☐	☒	_____
Elektrisk tilslutning:			
Hovedafbryder ved siden af varmepumpe	☒	☐	_____
Elektrisk tilkobling til hovedafbryder	☒	☐	Forsikres med 36A
Montage af udelejer + trække ledning til VP	☒	☐	_____
VVS tilslutning:			
Tilslutning af koldt vand	☒	☐	VVS entrepris?
Tilkobling af varmt vand	☒	☐	VVS entrepris?
Tilkobling til centralvarmesystem	☐	☒	VVS entrepris?
Montage og opstart:			
Kunde hjælper med at få anlæg på plads	☐	☒	_____
Fundament for varmepumpe	☒	☐	Såfremt den ønskes hævet
Opstart af varmepumpe	☐	☒	_____
Instruktion i brug af varmepumpe	☐	☒	_____
Ekstra ydelser:			
_____	☐	☐	_____
_____	☐	☐	_____

Bemærkninger:

Vedr. gyllekøling ved Claus Christensen, Nørrevej 15, Tønder

Som aftalt fremsendes hermed en beregning på den nødvendige effekt til nedkøling af gylle for at opfylde kravet om reduktion af ammoniakfordampningen med 30 %.

Det forventes at de 9100 producerede slagtesvin årligt vil producere 5.290 ton gylle.

Man kan forvente en ammoniakreduktion på ca. 7 % for hver grad overfladetemperaturen i gyllen sænkes.

Det vil sige at gylletemperaturen skal sænkes med $(30 \% / (7 \% / ^\circ\text{C})) = 4,3 ^\circ\text{C}$

Dette svarer til at der skal fjernes 4,3 kalorier for hver liter gylle.

Den samlede antal kalorier der skal fjernes bliver da $(5.290.000 \text{ L} \times 4,3 \text{ cal./L}) = 22.747.000 \text{ cal.}$

Omregnet til kilowatt-timer $(22.747.000 \text{ cal.}/(860 \text{ cal./kWh})) = 26.450 \text{ kWh}$ der skal fjernes fra gyllen.

Herudover må man forvente, at der bruges energi på nedkøling af omgivelserne (betonkumme, sandfyld under stald, staldluft etc.). Det forventes at der skal køles yderligere 25 % til dette formål.

Derved bliver den samlede energimængde, der skal nedkøles $(26.450 \text{ kWh} \times 1,25) = 33.062 \text{ kWh}$

KH nordtherm leverer en varmepumpe med en køleydelse på 36 kW.

For at nedkøle gyllen med $4,3 ^\circ\text{C}$ skal der derfor køles $(33.062 \text{ kWh} / 36 \text{ kW}) = 918 \text{ timer}$ årligt

Da der er et betydeligt varmebehov i stalden både i sommer og vinterperioden vil varmepumpen være i drift i betydeligt flere timer end 918 timer der er nødvendige for at nedkøle gyllen.

Varmepumpeanlægget er forsynet med en lavtrykspressostat, som ved faldende tryk i slangerne stopper anlægget, herefter ikke automatisk kan starte igen.

KH nordtherm tilbyder en serviceaftale, der bl.a. indbefatter et årligt gennemgang af anlægget. Det årlige servicebesøg er lovpligtigt.

Med venlig hilsen

KH nordtherm

Søren Jensen